

II

(Ανακοινώσεις)

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΘΕΣΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ
ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή, μετά την 1η Αυγούστου 2013, των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων στα μέτρα στήριξης των τραπεζών στο πλαίσιο της χρηματοπιστωτικής κρίσης («Τραπεζική ανακοίνωση»)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(2013/C 216/01)

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Από την έναρξη της χρηματοπιστωτικής κρίσης μέχρι σήμερα, η Επιτροπή εξέδωσε έξι ανακοινώσεις (εφεξής οι «ανακοινώσεις σχετικά με την κρίση») ⁽¹⁾. Οι ανακοινώσεις αυτές παρείχαν αναλυτική καθοδήγηση σχετικά με τα κριτήρια για το συμβιβασίμο των κρατικών ενισχύσεων με την εσωτερική αγορά σύμφωνα με το άρθρο 107 παράγραφος 3 στοιχείο β) της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσον αφορά τον χρηματοπιστωτικό τομέα κατά τη διάρκεια της χρηματοπιστωτικής κρίσης.
2. Οι ανακοινώσεις σχετικά με την κρίση παρέχουν ένα συνεκτικό πλαίσιο συντονισμένης δράσης για τη στήριξη του χρηματοπιστωτικού τομέα, ώστε να διασφαλίζεται η χρηματοπιστωτική σταθερότητα και να ελαχιστοποιούνται παράλληλα οι στρεβλώσεις του ανταγωνισμού μεταξύ τραπεζών και μεταξύ κρατών μελών στην ενιαία αγορά. Προσδιορίζουν αναλυτικά τους όρους πρόσβασης σε κρατικές ενισχύσεις και τις απαιτήσεις που πρέπει να πληρούνται προκειμένου οι εν λόγω ενισχύσεις να χαρακτηρίζονται συμβιβάσιμες με την εσωτερική αγορά βάσει των αρχών για τις κρατικές ενισχύσεις που ορίζονται στη Συνθήκη. Μέσω των ανακοινώσεων σχετικά με την κρίση, οι κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων οι οποίοι διέπουν τη δημόσια βοήθεια προς τον χρηματοπιστωτικό τομέα επικαιροποιήθηκαν τακτικά, όποτε χρειάστηκε να προσαρμοσθούν στην εξέλιξη της κρίσης. Οι πρόσφατες εξελίξεις καθιστούν αναγκαία μία ακόμη επικαιροποίηση των ανακοινώσεων σχετικά με την κρίση.

Νομική βάση

3. Οι ανακοινώσεις σχετικά με την κρίση, καθώς και όλες οι επιμέρους αποφάσεις για μέτρα και καθεστώτα ενίσχυσης τα οποία εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των εν λόγω ανακοινώσεων, εκδόθηκαν βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο β) της Συνθήκης, το οποίο επιτρέπει κατ' εξαίρεση τη χορήγηση ενισχύσεων με σκοπό την άρση σοβαρής διαταραχής της οικονομίας κράτους μέλους.
4. Από την έναρξη της κρίσης, έχει αναληφθεί σημαντική δράση για την αντιμετώπιση των δυσκολιών του δημοσιονομικού τομέα. Η εξέλιξη της κρίσης κατέστησε αναγκαία την προσαρμογή ορισμένων διατάξεων

⁽¹⁾ Ανακοίνωση σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων στα μέτρα που λήφθηκαν για τους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς στο πλαίσιο της τρέχουσας παγκόσμιας χρηματοπιστωτικής κρίσης («τραπεζική ανακοίνωση του 2008») (ΕΕ C 270 της 25.10.2008, σ. 8)· ανακοίνωση σχετικά με την ανακεφαλαίωση των χρηματοπιστωτικών οργανισμών στο πλαίσιο της τρέχουσας χρηματοπιστωτικής κρίσης: περιορισμός των ενισχύσεων στο ελάχιστο απαραίτητο και διασφάλισης έναντι αδικαιολόγητων στρεβλώσεων του ανταγωνισμού («ανακοίνωση περί ανακεφαλαίωσης») (ΕΕ C 10 της 15.1.2009, σ. 2)· ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την αντιμετώπιση των απομειωμένων περιουσιακών στοιχείων στον κοινωτικό τραπεζικό τομέα («ανακοίνωση περί απομειωμένων περιουσιακών στοιχείων») (ΕΕ C 72 της 26.3.2009, σ. 1)· ανακοίνωση της Επιτροπής περί της αποκατάστασης της βιωσιμότητας και αξιολόγησης των μέτρων αναδιάρθρωσης στον χρηματοπιστωτικό τομέα στο πλαίσιο της παρούσας κρίσης βάσει των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων («ανακοίνωση περί αναδιάρθρωσης») (ΕΕ C 195 της 19.8.2009, σ. 9)· ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή, από την 1η Ιανουαρίου 2011, των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων στα μέτρα στήριξης των τραπεζών στο πλαίσιο της χρηματοπιστωτικής κρίσης («ανακοίνωση περί παράτασης του 2010») (ΕΕ C 329 της 7.12.2010, σ. 7), και ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή, από την 1η Ιανουαρίου 2012, των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων στα μέτρα στήριξης των τραπεζών στο πλαίσιο της χρηματοπιστωτικής κρίσης («ανακοίνωση περί παράτασης του 2011») (ΕΕ C 356 της 6.12.2011, σ. 7).

του πλαισίου για τις κρατικές ενισχύσεις, οι οποίες αφορούν τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων, χωρίς να αποκλείεται η δυνατότητα πρόσβασής τους, κατ' εξαίρεση, σε σημαντική δημόσια στήριξη. Παρά την έκτακτη χρήση δημοσιονομικών και νομισματικών μέσων, τα οποία συνέβαλαν ώστε να αποφευχθεί η περαιτέρω επιδείνωση της κρίσης, η οικονομική ανάκαμψη παραμένει πολύ επισφαλής και άνιση εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο χρηματοπιστωτικός τομέας σε ορισμένα κράτη μέλη αντιμετωπίζει περαιτέρω προκλήσεις όσον αφορά την πρόσβαση σε μεσομακροπρόθεσμη χρηματοδότηση και την ποιότητα των περιουσιακών στοιχείων. Οι προκλήσεις αυτές απορρέουν από την οικονομική ύφεση και την απομόχλευση δημοσίου ή ιδιωτικού χρέους. Οι πιέσεις επί των χρηματαγορών και οι κίνδυνοι ευρύτερων δευτερογενών επιπτώσεων εξακολουθούν να υφίστανται.

5. Η επιμονή των πιέσεων στις αγορές κρατικών χρεωστικών τίτλων καταδεικνύει περύτερα τη συνεχιζόμενη αστάθεια των χρηματαγορών. Ο υψηλός βαθμός αλληλεπίδρασης και αλληλεξάρτησης εντός του χρηματοπιστωτικού τομέα της Ένωσης συνεχίζει να ανησυχεί τις αγορές για το ενδεχόμενο μετάδοσης. Λόγω της μεγάλης αστάθειας των χρηματαγορών και της αβεβαιότητας ως προς τις οικονομικές προοπτικές, καθώς και του επακόλουθου διαρκούς κινδύνου σοβαρής διαταραχής στην οικονομία των κρατών μελών, δικαιολογείται η διατήρηση, ως δικτύου ασφαλείας, της δυνατότητας των κρατών μελών να παρέχουν μέτρα στήριξης για την αντιμετώπιση της κρίσης βάσει του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο β) της Συνθήκης όσον αφορά τον χρηματοπιστωτικό τομέα.
6. Υπό τις περιστάσεις αυτές των συνεχιζόμενων πιέσεων που δέχονται οι χρηματαγορές, και δεδομένου του κινδύνου ευρύτερων δευτερογενών επιπτώσεων, η Επιτροπή θεωρεί ότι εξακολουθούν να πληρούνται οι προϋποθέσεις για την εφαρμογή του άρθρου 107 παράγραφος 3 στοιχείο β) της Συνθήκης στις κρατικές ενισχύσεις στον χρηματοπιστωτικό τομέα. Η εφαρμογή της παρέκκλισης αυτής παραμένει δυνατή, ωστόσο, μόνον εφόσον η κατάσταση κρίσης συνεχίζεται προκαλώντας πραγματικά έκτακτες περιστάσεις οι οποίες απειλούν τη γενικότερη χρηματοπιστωτική σταθερότητα.

Η χρηματοπιστωτική σταθερότητα ως πρωταρχικός στόχος

7. Στο πλαίσιο της απόκρισής της στην οικονομική κρίση, και βάσει των ανακοινώσεων σχετικά με την κρίση, πρωταρχικός στόχος της Επιτροπής ήταν η χρηματοπιστωτική σταθερότητα, από κοινού με τη μέριμνα για την ελαχιστοποίηση των κρατικών ενισχύσεων και των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού μεταξύ τραπεζών και μεταξύ κρατών μελών. Για να επιτευχθεί χρηματοπιστωτική σταθερότητα, είναι ανάγκη, αφενός, να προληφθούν μεγάλες δευτερογενείς επιπτώσεις για το υπόλοιπο τραπεζικό σύστημα οι οποίες θα μπορούσαν να προκύψουν από τη χρεοκοπία ενός πιστωτικού ιδρύματος και, αφετέρου, να εξασφαλισθεί ότι το τραπεζικό σύστημα ως σύνολο θα συνεχίσει να χορηγεί επαρκή δανειοδότηση προς την πραγματική οικονομία. Η χρηματοπιστωτική σταθερότητα παραμένει πρωταρχικής σημασίας για την εκ μέρους της Επιτροπής αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων προς τον χρηματοπιστωτικό τομέα βάσει της παρούσας ανακοίνωσης. Στην εκτίμησή της, η Επιτροπή θα λάβει υπόψη την εξέλιξη της κρίσης από οξεία αναταραχή του συνόλου του συστήματος προς μια κατάσταση πιο θεμελιωδών οικονομικών δυσκολιών σε μέρη της Ένωσης, με αντιστοίχως υψηλότερο κίνδυνο κατακερματισμού της ενιαίας αγοράς.
8. Αυτός ο πρωταρχικός στόχος δεν αντανακλάται μόνο στη δυνατότητα πρόσβασης των προβληματικών τραπεζών σε κρατική ενίσχυση όταν απαιτείται για λόγους χρηματοπιστωτικής σταθερότητας, αλλά και στον τρόπο με τον οποίον αξιολογούνται τα σχέδια αναδιάρθρωσης. Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να υπογραμμισθεί ότι δεν μπορεί να εξασφαλισθεί χρηματοπιστωτική σταθερότητα χωρίς έναν υγιή χρηματοπιστωτικό τομέα. Ως εκ τούτου, τα σχέδια άντλησης κεφαλαίων πρέπει να αξιολογούνται σε στενή συνεργασία με την αρμόδια εποπτική αρχή ώστε να εξασφαλίζεται ότι η βιωσιμότητα θα μπορεί να αποκατασταθεί εντός ευλόγου χρονικού πλαισίου και σε σταθερή και μόνιμη βάση. Σε αντίθετη περίπτωση, το προβληματικό ίδρυμα θα πρέπει να εκκαθαρίζεται με ελεγχόμενο τρόπο.
9. Κατά την εφαρμογή των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων σε μεμονωμένες περιπτώσεις, ωστόσο, η Επιτροπή λαμβάνει υπόψη το μακροοικονομικό περιβάλλον που επηρεάζει τόσο τη βιωσιμότητα των τραπεζών όσον και την ανάγκη να εξακολουθήσει η πραγματική οικονομία ενός δεδομένου κράτους μέλους να έχει πρόσβαση σε πιστώσεις από υγιείς τράπεζες. Όταν εκτιμά σχέδια αναδιάρθρωσης τραπεζών, η Επιτροπή θα συνεχίσει να λαμβάνει υπόψη τις ιδιαιτερότητες κάθε οργάνου και κράτους μέλους: συγκεκριμένα, θα προβαίνει σε αναλογική αξιολόγηση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας των τραπεζών όταν η ανάγκη κρατικής ενίσχυσης οφείλεται στην κρίση δημόσιου χρέους και όχι σε υπερβολική ανάληψη κινδύνων⁽²⁾ και θα λαμβάνει υπόψη στην εκτίμησή της την ανάγκη διασφάλισης του ανταγωνισμού επί ίσοις όροις σε ολόκληρη την ενιαία αγορά, ιδίως όσον αφορά την εξέλιξη του καταμερισμού των επιβαρύνσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση.
10. Επιπλέον, όταν μεγάλα μέρη του χρηματοπιστωτικού τομέα ενός κράτους μέλους έχουν ανάγκη αναδιάρθρωσης, η Επιτροπή προσπαθεί να ακολουθεί συντονισμένη προσέγγιση στην αξιολόγηση των επιμέρους

⁽²⁾ Βλέπε την ανακοίνωση περί παράτασης του 2011, σημείο 14.

σχεδίων αναδιάρθρωσης τραπεζών, ώστε να προσφέρει συστημικές λύσεις. Η Επιτροπή έχει ακολουθήσει αυτήν την προσέγγιση ιδίως για τα κράτη μέλη που ακολουθούν πρόγραμμα οικονομικής προσαρμογής. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή θα πρέπει να λαμβάνει συγκεκριμένα υπόψη τα σωρευτικά αποτελέσματα της αναδιάρθρωσης επιμέρους χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, τόσο σε επίπεδο τομέα (για παράδειγμα, εν σχέσει προς τη διάρθρωση της αγοράς) όσο και στο σύνολο της οικονομίας, ιδίως όσον αφορά την παροχή επαρκούς δανειοδότησης στην πραγματική οικονομία κατά τρόπο υγιή και βιώσιμο.

11. Επιπλέον, στην εκτίμησή της σχετικά με τον καταμερισμό των επιβαρύνσεων και τα μέτρα για τον περιορισμό των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού, η Επιτροπή αξιολογεί τη δυνατότητα υλοποίησης των προτεινόμενων μέτρων, συμπεριλαμβανομένων των εκποιήσεων, καθώς και τις επιπτώσεις τους όσον αφορά τη διάρθρωση της αγοράς και τους φραγμούς εισόδου. Συγχρόνως, η Επιτροπή πρέπει να διασφαλίζει ότι οι λύσεις που σχεδιάζονται για μια συγκεκριμένη υπόθεση ή ένα συγκεκριμένο κράτος μέλος συνάδουν με τον στόχο της πρόληψης σημαντικών ασυμμετριών μεταξύ των κρατών μελών, οι οποίες θα μπορούσαν να κατακερματίσουν ακόμα περισσότερο την ενιαία αγορά και να προκαλέσουν χρηματοπιστωτική αστάθεια, εμποδίζοντας την ανάκαμψη εντός της Ένωσης.

Εξέλιξη του κανονιστικού πλαισίου και ανάγκη αναθεώρησης των ανακοινώσεων σχετικά με την κρίση

12. Από την έναρξη της κρίσης, η Ένωση ανέλαβε να υλοποιήσει ορισμένες θεσμικές και κανονιστικές αλλαγές με στόχο την ενίσχυση της ανθεκτικότητας του χρηματοπιστωτικού τομέα και τη βελτίωση της πρόληψης, της διαχείρισης και της επίλυσης τραπεζικών κρίσεων. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συμφώνησε να αναλάβει νέες πρωτοβουλίες για την περαιτέρω ενδυνάμωση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης μέσω της σύστασης μιας τραπεζικής ένωσης, αρχής γενομένης με έναν ενιαίο εποπτικό μηχανισμό (EEM) και έναν ενιαίο μηχανισμό εξυγίανσης για τα πιστωτικά ιδρύματα που είναι εγκατεστημένα σε κράτος μέλος το οποίο συμμετέχει στον EEM. Τα κράτη μέλη συμφώνησαν επίσης να συστήσουν μηχανισμό σταθερότητας μέσω του οποίου θα μπορούν να διατίθενται οικονομικοί πόροι στα μέλη του και στις τράπεζές τους, σε περίπτωση ανάγκης.
13. Τα μέτρα αυτά θα πρέπει κατ' ανάγκην να θεσπισθούν σχετικά σταδιακά, για παράδειγμα προκειμένου να μπορέσει να τεθεί σε ισχύ η σχετική νομοθεσία ή να συσταθούν τα ταμεία εξυγίανσης τραπεζών. Ορισμένα από αυτά περιορίζονται εντός της ζώνης του ευρώ. Στο μεταξύ διάστημα, οι αυξανόμενες αποκλίσεις όσον αφορά την οικονομική ανάκαμψη ανά την Ένωση, η ανάγκη μείωσης και αναδιάρθρωσης του δημόσιου και ιδιωτικού χρέους και η ύπαρξη θυλάκων ευπάθειας στον χρηματοπιστωτικό τομέα οδήγησαν σε συνεχείς εντάσεις στις χρηματοπιστωτικές αγορές και σε κατακερματισμό με αυξανόμενες στρεβλώσεις στην ενιαία αγορά. Η ακεραιότητα της ενιαίας αγοράς χρειάζεται επομένως να προστατευθεί, μεταξύ άλλων μέσω ενισχυμένων κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις. Η προσαρμογή των ανακοινώσεων σχετικά με την κρίση μπορεί να συμβάλει στην ομαλή μετάβαση στο μελλοντικό καθεστώς βάσει της πρότασης οδηγίας της Επιτροπής για την ανάκαμψη και την εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων («οδηγία περί ανάκαμψης και εξυγίανσης») ⁽³⁾ παρέχοντας περισσότερη σαφήνεια στις αγορές. Οι προσαρμοσμένες ανακοινώσεις σχετικά με την κρίση μπορούν επίσης να εξασφαλίσουν πιο αποφασιστική αναδιάρθρωση και σαφέστερο καταμερισμό των επιβαρύνσεων για όλες τις τράπεζες που λαμβάνουν κρατική ενίσχυση σε ολόκληρη την ενιαία αγορά.
14. Ο έλεγχος των κρατικών ενισχύσεων στον χρηματοπιστωτικό τομέα αλληλεπιδρά ενίοτε με τις αρμοδιότητες των εποπτικών αρχών των κρατών μελών. Για παράδειγμα, σε ορισμένες περιπτώσεις, οι εποπτικές αρχές ενδέχεται να απαιτούν προσαρμογές σε ζητήματα όπως η εταιρική διακυβέρνηση και οι πρακτικές σχετικά με τις αποδοχές - ζητήματα τα οποία, όσον αφορά τις τράπεζες που λαμβάνουν κρατικές ενισχύσεις, συχνά ρυθμίζονται ήδη στα σχέδια αναδιάρθρωσης. Στις περιπτώσεις αυτές, είναι σημαντικό να υπάρχει συντονισμός μεταξύ της Επιτροπής και των αρμόδιων εποπτικών αρχών, χωρίς βεβαίως να αμφισβητείται κατ' ελάχιστον η αποκλειστική αρμοδιότητα της Επιτροπής όσον αφορά τον έλεγχο κρατικών ενισχύσεων. Λαμβάνοντας υπόψη τον εξελικτικό χαρακτήρα του κανονιστικού και εποπτικού πλαισίου στην Ένωση, ιδίως στη ζώνη του ευρώ, η Επιτροπή θα βρίσκεται σε στενή επαφή, όπως κάνει ήδη, με τις εποπτικές αρχές για να διασφαλίζει την ομαλή αλληλεπίδραση μεταξύ των διαφόρων ρόλων και αρμοδιοτήτων όλων των εμπλεκόμενων αρχών.

Καταμερισμός των επιβαρύνσεων

15. Στις ανακοινώσεις σχετικά με την κρίση καθίσταται σαφές ότι, ακόμη και μεσούσης της κρίσης, εξακολουθούν να ισχύουν οι γενικές αρχές ελέγχου των κρατικών ενισχύσεων. Ειδικότερα, προκειμένου να περιοριστούν οι στρεβλώσεις του ανταγωνισμού μεταξύ τραπεζών και μεταξύ κρατών μελών στην ενιαία αγορά και για να αντιμετωπιστεί ο ηθικός κίνδυνος, η ενίσχυση θα πρέπει να περιορίζεται στο ελάχιστο απαραίτητο και σε κατάλληλη ίδια εισφορά στα έξοδα αναδιάρθρωσης από τον δικαιούχο της ενίσχυσης. Η τράπεζα και οι κάτοχοι του κεφαλαίου της θα πρέπει να συμβάλλουν όσο το δυνατό περισσότερο στην αναδιάρθρωση με δικούς τους πόρους ⁽⁴⁾. Η κρατική στήριξη πρέπει να χορηγείται υπό όρους που συνεπάγονται κατάλληλο καταμερισμό των επιβαρύνσεων από όσους έχουν επενδύσει στην τράπεζα.

⁽³⁾ Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Ιουνίου 2012, για τη θέσπιση πλαισίου για την ανάκαμψη και την εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων, COM(2012) 0280 τελικό.

⁽⁴⁾ Βλέπε π.χ. την ανακοίνωση περί αναδιάρθρωσης, σημείο 22.

16. Από την έναρξη της κρίσης, κατά την εξέταση της συμβατότητας των ενισχύσεων σε τράπεζες, η Επιτροπή απαιτεί τουλάχιστον έναν ελάχιστο βαθμό καταμερισμού των επιβαρύνσεων σε σχέση με το ποσό της ενίσχυσης που έλαβαν οι τράπεζες αυτές, ιδίως με την απορρόφηση των ζημιών με το διαθέσιμο κεφάλαιο και την καταβολή κατάλληλου τιμήματος για τις κρατικές παρεμβάσεις. Επιπροσθέτως, προκειμένου να αποφευχθεί η πιθανή εκροή κεφαλαίων, η Επιτροπή έχει θεσπίσει κανόνες για την επαναγορά υβριδικών μέσων, καθώς και περιορισμούς στη διανομή μερισμάτων ή τοκομεριδίων. Ωστόσο, η Επιτροπή δεν επέβαλε εκ των προτέρων κατώτατα όρια για τις ίδιες εισφορές ή τυχόν περαιτέρω απαιτήσεις⁽⁵⁾.
17. Κατά τα πρώτα στάδια της κρίσης, τα κράτη μέλη δεν υπερέβησαν εν γένει τις ελάχιστες απαιτήσεις που καθορίζονται από τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις όσον αφορά τον εκ των προτέρων καταμερισμό των επιβαρύνσεων, ούτε οι πιστωτές υποχρεώθηκαν να συμβάλουν στη διάσωση πιστωτικών ιδρυμάτων για λόγους χρηματοπιστωτικής σταθερότητας.
18. Η κρίση του δημόσιου χρέους κατέστησε, ωστόσο, σαφές ότι μια τέτοια πολιτική δεν θα μπορούσε να εξασφαλίσει τη σταθερότητα του χρηματοπιστωτικού τομέα μακροπρόθεσμα, ιδίως για τα κράτη μέλη στα οποία το κόστος της διάσωσης τραπεζών εξασθένησε σημαντικά τη δημοσιονομική τους κατάσταση. Πράγματι, ορισμένα κράτη μέλη χρειάστηκε να υπερβούν τις ελάχιστες απαιτήσεις που προβλέπουν οι κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων θεσπίζοντας νέα νομικά πλαίσια που επιβάλλουν αυστηρότερες απαιτήσεις σχετικά με τον εκ των προτέρων καταμερισμό των επιβαρύνσεων. Η εξέλιξη αυτή οδήγησε σε αποκλίνουσες προσεγγίσεις σε ό,τι αφορά τον καταμερισμό των επιβαρύνσεων μεταξύ των κρατών μελών, και συγκεκριμένα μεταξύ εκείνων που περιορίστηκαν στις ελάχιστες απαιτήσεις βάσει των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων και εκείνων που υπερέβησαν τις εν λόγω απαιτήσεις, απαιτώντας τη διάσωση με ίδια μέσα των επενδυτών ή δανειστών. Οι αποκλίνουσες αυτές προσεγγίσεις στον καταμερισμό των επιβαρύνσεων μεταξύ των κρατών μελών είχαν ως αποτέλεσμα διαφορές στις δαπάνες χρηματοδότησης μεταξύ τραπεζών αναλόγως της κατ'εκτίμηση πιθανότητας διάσωσης με ίδια μέσα ως συνάρτηση της δημοσιονομικής ισχύος ενός κράτους μέλους. Οι διαφορές αυτές συνιστούν απειλή για την ακεραιότητα της ενιαίας αγοράς και ενέχουν τον κίνδυνο υπονόμευσης του ανταγωνισμού επί ίσοις όροις, στην προάσπιση του οποίου αποσκοπεί ο έλεγχος των κρατικών ενισχύσεων.
19. Υπό το πρίσμα των προαναφερόμενων εξελίξεων, θα πρέπει να καταστούν αυστηρότερες οι ελάχιστες απαιτήσεις για τον καταμερισμό των επιβαρύνσεων. Προτού χορηγηθεί σε μια τράπεζα οποιαδήποτε μορφή ενίσχυσης αναδιάρθρωσης, είτε πρόκειται για ανακεφαλαιοποίηση είτε για μέτρο απομειωμένων περιουσιακών στοιχείων, θα πρέπει να έχει εξαντληθεί κάθε μέτρο δημιουργίας κεφαλαίου, συμπεριλαμβανομένης της μετατροπής των δανειακών απαιτήσεων μειωμένης εξασφάλισης, εφόσον γίνονται σεβαστά τα θεμελιώδη δικαιώματα και δεν διακυβεύεται η χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Δεδομένου ότι χρειάζεται κάποια ενίσχυση αναδιάρθρωσης για να αποτραπεί η ενδεχομένως ανεξέλεγκτη κατάρρευση μιας τράπεζας, προκειμένου να περιορίζεται η ενίσχυση στο ελάχιστο, θα πρέπει να τηρούνται αυτά τα μέτρα καταμερισμού των επιβαρύνσεων ανεξαρτήτως του αρχικού βαθμού φερεγγυότητας της τράπεζας. Ως εκ τούτου, προτού χορηγήσουν ενίσχυση αναδιάρθρωσης σε μια τράπεζα, τα κράτη μέλη χρειάζεται είτε να εξασφαλίζουν ότι οι μέτοχοι και οι μικρότεροι κάτοχοι κεφαλαίου της τράπεζας θα μεριμνούν για την απαιτούμενη εισφορά είτε να θεσπίζουν το αναγκαίο νομικό πλαίσιο για την εξασφάλιση τέτοιων εισφορών.
20. Καταρχήν, η εφαρμογή μέτρων για τον περιορισμό στρεβλώσεων του ανταγωνισμού εξαρτάται από τον βαθμό καταμερισμού των επιβαρύνσεων και λαμβάνει επίσης υπόψη το μεταβαλλόμενο επίπεδο καταμερισμού των επιβαρύνσεων για τις ενισχυόμενες τράπεζες ανά την Ένωση. Των λοιπών παραγόντων μη μεταβαλλομένων, ο ενισχυμένος καταμερισμός των επιβαρύνσεων καθιστά, επομένως, λιγότερο επιτακτική την ανάγκη για μέτρα αντιμετώπισης των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού. Εν πάση περιπτώσει, τα μέτρα για τον περιορισμό των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού θα πρέπει να είναι σχεδιασμένα με τέτοιο τρόπο, ώστε να προσεγγίζουν όσο το δυνατόν περισσότερο την κατάσταση της αγοράς που θα είχε προκύψει εάν ο δικαιούχος της ενίσχυσης είχε εξέλθει από την αγορά χωρίς την ενίσχυση.

Αποτελεσματική διαδικασία αναδιάρθρωσης και περαιτέρω εκσυγχρονισμός του πλαισίου

21. Χρειάζεται μεν να διατηρηθούν ορισμένες διευκολύνσεις για τη στήριξη των τραπεζών προκειμένου να αντιμετωπιστεί η συνεχιζόμενη αναταραχή στις χρηματοπιστωτικές αγορές, όμως ορισμένες διαδικασίες και προϋποθέσεις θα πρέπει να βελτιωθούν και να αναπτυχθούν περαιτέρω. Είναι επίσης αναγκαίο να συνεχισθεί η διαδικασία ευθυγράμμισης του νομικού πλαισίου προς τις εξελίξεις της αγοράς, η οποία άρχισε τον Ιούνιο του 2010 με την αύξηση της προμήθειας εγγύησης⁽⁶⁾ και συνεχίστηκε με την ανακοίνωση περί παράτασης του 2010⁽⁷⁾.

⁽⁵⁾ Αυτόδι, σημείο 24.

⁽⁶⁾ Βλέπε έγγραφο εργασίας της ΓΔ Ανταγωνισμού, της 30ής Απριλίου 2010, σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων περί κρατικών ενισχύσεων στις εγγυήσεις μετά την 30ή Ιουνίου 2010 («The application of State aid rules to government guarantee schemes covering bank debt to be issued after 30 June 2010»).

⁽⁷⁾ Με την ανακοίνωση αυτή θεσπίζεται η απαίτηση υποβολής σχεδίου αναδιάρθρωσης για όλες τις τράπεζες που λαμβάνουν κρατική στήριξη με τη μορφή μέτρων που αφορούν το κεφάλαιο ή απομειωμένων περιουσιακών στοιχείων, ανεξάρτητα από το ποσό της ενίσχυσης.

22. Η τραπεζική ανακοίνωση του 2008 έδωσε τη δυνατότητα στα κράτη μέλη να θέτουν σε εφαρμογή καθεστώτα διάσωσης χωρίς συγχρόνως να αποκλείουν την πραγματοποίηση παρεμβάσεων ad hoc. Δεδομένων των διαστάσεων της κρίσης και της γενικευμένης διάβρωσης της εμπιστοσύνης στο σύνολο του χρηματοπιστωτικού τομέα της ΕΕ, όπως εκδηλώνεται, μεταξύ άλλων, με την εξάντληση της ρευστότητας στη διατραπεζική αγορά, η Επιτροπή αποφάσισε ότι θα εγκρίνει όλα τα αναγκαία μέτρα που λαμβάνουν τα κράτη μέλη για τη διασφάλιση της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων διάσωσης και των καθεστώτων ανακεφαλαιοποίησης. Χάρη στην προσωρινή έγκριση ενισχύσεων διάσωσης, με τη μορφή τόσο εγγυήσεων όσο και μέτρων ανακεφαλαιοποίησης και απομειωμένων περιουσιακών στοιχείων, μπόρεσε να αποτραπεί ο πανικός και να αποκατασταθεί η εμπιστοσύνη στην αγορά.
23. Ωστόσο, στις μεταβαλλόμενες συνθήκες της αγοράς, υπάρχει μικρότερη ανάγκη θέσπισης διαρθρωτικών μέτρων διάσωσης που χορηγούνται αποκλειστικά με βάση προκαταρκτική αξιολόγηση η οποία στηρίζεται στην παραδοχή ότι πρέπει να διασωθούν σχεδόν όλες οι τράπεζες και η οποία αναβάλλει την εις βάθος αξιολόγηση του σχεδίου αναδιάρθρωσης για ένα μεταγενέστερο στάδιο. Η προσέγγιση αυτή συνέβαλε μεν ώστε να αποτραπεί η καθολική κατάρρευση του χρηματοπιστωτικού τομέα, όμως οι προσπάθειες αναδιάρθρωσης μεμονωμένων δικαιούχων συχνά καθυστέρησαν. Η καθυστέρηση στην ανάληψη δράσης για την αντιμετώπιση των προβλημάτων των τραπεζών προκάλεσε σε ορισμένες περιπτώσεις αύξηση του κόστους που επωμίσθησαν οι φορολογούμενοι. Η παρούσα ανακοίνωση θεσπίζει την αρχή ότι τα μέτρα ανακεφαλαιοποίησης και απομειωμένων περιουσιακών στοιχείων θα εγκρίνονται μόνον αφού εγκριθεί το σχέδιο αναδιάρθρωσης της τράπεζας. Η προσέγγιση αυτή εξασφαλίζει ότι το ποσό της ενίσχυσης θα είναι περισσότερο ανάλογο προς τις ανάγκες, ότι θα εντοπίζονται και θα αντιμετωπίζονται εγκαίρως οι πηγές των προβλημάτων της τράπεζας και ότι θα διασφαλίζεται η χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Τα καθεστώτα εγγυήσεων θα παραμείνουν διαθέσιμα για την παροχή ρευστότητας στις τράπεζες. Τα καθεστώτα αυτά μπορούν, ωστόσο, να λειτουργήσουν απλώς ως μέσο παροχής ρευστότητας σε τράπεζες χωρίς κεφαλαιακό έλλειμμα όπως ορίζεται από την αρμόδια εποπτική αρχή⁽⁸⁾.
24. Στην παρούσα ανακοίνωση καθορίζονται οι απαιτούμενες τροποποιήσεις των παραμέτρων βάσει των οποίων θα αξιολογείται από την 1η Αυγούστου 2013 η συμβατότητα των κρατικών ενισχύσεων σε τράπεζες. Συγκεκριμένα, η παρούσα ανακοίνωση:
- α) αντικαθιστά την τραπεζική ανακοίνωση του 2008 και παρέχει καθοδήγηση σχετικά με τα κριτήρια συμβατότητας των μέτρων στήριξης ρευστότητας,
 - β) προσαρμόζει και συμπληρώνει τις ανακοινώσεις σχετικά με την ανακεφαλαιοποίηση και σχετικά με τα απομειωμένα περιουσιακά στοιχεία,
 - γ) συμπληρώνει την ανακοίνωση περί αναδιάρθρωσης παρέχοντας λεπτομερέστερες κατευθύνσεις σχετικά με τον καταμερισμό των επιβαρύνσεων μεταξύ μετόχων και πιστωτών μειωμένης εξασφάλισης,
 - δ) θεσπίζει την αρχή ότι δεν μπορεί να χορηγηθεί κανένα μέτρο ανακεφαλαιοποίησης ή προστασίας περιουσιακών στοιχείων εάν προηγουμένως δεν έχει εγκριθεί σχέδιο αναδιάρθρωσης και προτείνει μια διαδικασία για τη μόνιμη έγκριση τέτοιων μέτρων,
 - ε) παρέχει κατευθύνσεις σχετικά με τις απαιτήσεις συμβατότητας των ενισχύσεων εκκαθάρισης.

2. ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

25. Η Επιτροπή θα εφαρμόζει τις αρχές που εκτιθενται στην παρούσα ανακοίνωση και σε όλες τις ανακοινώσεις σχετικά με την κρίση⁽⁹⁾ στα «πιστωτικά ιδρύματα» (αναφέρονται επίσης ως «τράπεζες»)⁽¹⁰⁾. Τα πιστωτικά ιδρύματα εμφανίζουν υψηλό βαθμό αλληλοσύνδεσης υπό την έννοια ότι η άτακτη χρεοκοπία ενός πιστωτικού ιδρύματος μπορεί να έχει σοβαρές αρνητικές επιπτώσεις στο χρηματοπιστωτικό σύστημα ως σύνολο. Τα πιστωτικά ιδρύματα είναι εκτεθειμένα σε αφνίδιες απώλειες εμπιστοσύνης, γεγονός που ενδέχεται να έχει σοβαρές συνέπειες για τη ρευστότητα και τη φερεγγυότητά τους. Εάν κινδυνεύσει έστω και ένα μόνο σύνθετο ίδρυμα, μπορεί να υποστεί συστηματική πίεση ολόκληρος ο χρηματοπιστωτικός τομέας, πράγμα το οποίο μπορεί να έχει με τη σειρά του έντονα αρνητικό αντίκτυπο στο σύνολο της οικονομίας, για παράδειγμα λόγω του δανειοδοτικού ρόλου που διαδραματίζουν τα πιστωτικά ιδρύματα στην πραγματική οικονομία, και θα μπορούσε, επομένως, να θέσει σε κίνδυνο τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα.

⁽⁸⁾ «Αρμόδια εποπτική αρχή» είναι κάθε αρμόδια εθνική αρχή που έχει οριστεί από συμμετέχοντα κράτη μέλη σύμφωνα με την οδηγία 2006/48/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 2006, σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριότητας πιστωτικών ιδρυμάτων (αναδιτύπωση) (ΕΕ L 177 της 30.6.2006, σ. 1) ή η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα κατά την άσκηση των εποπτικών καθηκόντων που της ανατίθενται βάσει του άρθρου 1 της πρότασης της Επιτροπής για κανονισμό του Συμβουλίου για την ανάθεση ειδικών καθηκόντων στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα σχετικά με τις πολιτικές που αφορούν την προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων για τα πιστωτικά ιδρύματα που είναι εγκατεστημένα σε κράτος μέλος που συμμετέχει στον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό.

⁽⁹⁾ Βλ. υποσημείωση 1.

⁽¹⁰⁾ Όπως ορίζονται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 της οδηγίας 2006/48/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 2006, σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριότητας πιστωτικών ιδρυμάτων (αναδιτύπωση).

26. Η Επιτροπή θα εφαρμόζει τις αρχές που εκτίθενται στην παρούσα ανακοίνωση και σε όλες τις ανακοινώσεις σχετικά με την κρίση όταν χρειάζεται, τηρουμένων των αναλογιών, σε ασφαλιστικές επιχειρήσεις κατά την έννοια του άρθρου 6 της οδηγίας 73/239/ΕΟΚ ⁽¹¹⁾, του άρθρου 4 της οδηγίας 2002/83/ΕΚ ⁽¹²⁾ ή του άρθρου 1 στοιχείο β) της οδηγίας 98/78/ΕΚ ⁽¹³⁾.
27. Κάθε ενίσχυση προς τέτοια ιδρύματα τα οποία έχουν συσταθεί σε κράτος μέλος, συμπεριλαμβανομένων των θυγατρικών των ιδρυμάτων αυτών, και τα οποία αναπτύσσουν σημαντικές δραστηριότητες σε κράτος μέλος θα εξετάζεται βάσει της παρούσας ανακοίνωσης.

3. ΜΕΤΡΑ ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΜΕΙΩΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

28. Τα μέτρα ανακεφαλαιοποίησης και απομειωμένων περιουσιακών στοιχείων, συμπεριλαμβανομένων των εγγυήσεων περιουσιακών στοιχείων, χορηγούνται κατά κανόνα για την κάλυψη κεφαλαιακού ελλείμματος. Για τους σκοπούς της παρούσας ανακοίνωσης, ο όρος «κεφαλαιακό έλλειμμα» αναφέρεται σε ανεπάρκεια ιδίων κεφαλαίων, η οποία διαπιστώνεται στο πλαίσιο ανακεφαλαιοποίησης, προσομοίωσης ακραίων καταστάσεων, ελέγχου της ποιότητας των στοιχείων ενεργητικού ή ανάλογης δράσης σε επίπεδο Ένωσης, ζώνης του ευρώ ή κρατών μελών και, κατά περίπτωση, επιβεβαιώνεται από την αρμόδια εποπτική αρχή. Αυτή η δημόσια στήριξη είναι κατά κανόνα μόνιμου χαρακτήρα και δεν μπορεί εύκολα να ακυρωθεί.
29. Δεδομένης της μη αναστρεψιμότητας των εν λόγω μέτρων στην πράξη και των δημοσιονομικών τους συνεπειών για τα χορηγούντα κράτη μέλη, και λαμβάνοντας υπόψη την πρακτική που ακολουθεί η Επιτροπή κατά τη διάρκεια της κρίσης για τη λήψη των αποφάσεων της, η Επιτροπή μπορεί να τα εγκρίνει μόνο κατ' αρχήν εφόσον το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος αποδείξει ότι έχει εξαντλήσει κάθε δυνατότητα για τον περιορισμό των εν λόγω ενισχύσεων στο ελάχιστο απαραίτητο. Για τον σκοπό αυτόν, τα κράτη μέλη καλούνται να υποβάλλουν σχέδιο άντλησης κεφαλαίων πριν από την υποβολή σχεδίου αναδιάρθρωσης ή ως μέρος τέτοιου σχεδίου. Ένα σχέδιο άντλησης κεφαλαίων πρέπει να περιλαμβάνει ιδίως μέτρα για την άντληση κεφαλαίων από την τράπεζα, καθώς και δυνητικά μέτρα καταμερισμού των επιβαρύνσεων μεταξύ μετόχων και πιστωτών μειωμένης εξασφάλισης της τράπεζας.
30. Σε συνδυασμό με τον εμπεριστατωμένο έλεγχο της ποιότητας των στοιχείων ενεργητικού της τράπεζας και με τη μακροπρόθεσμη αξιολόγηση της κεφαλαιακής της επάρκειας, ένα σχέδιο άντλησης κεφαλαίων θα επέτρεπε στα κράτη μέλη, από κοινού με την Επιτροπή και την αρμόδια αρχή ελέγχου, να προσδιορίσουν επακριβώς το (υπολειπόμενο) κεφαλαιακό έλλειμμα της τράπεζας που χρειάζεται να καλυφθεί με κρατική ενίσχυση. Για κάθε τέτοιο υπολειπόμενο κεφαλαιακό έλλειμμα το οποίο πρέπει να καλυφθεί με κρατική ενίσχυση, απαιτείται η υποβολή σχεδίου αναδιάρθρωσης.
31. Τα σχέδια αναδιάρθρωσης που προβλέπουν τη χορήγηση ενίσχυσης αναδιάρθρωσης, εκτός από τις απαιτήσεις σχετικά με την άντληση κεφαλαίων και τον καταμερισμό των επιβαρύνσεων που πρέπει να περιλαμβάνονται στο σχέδιο άντλησης κεφαλαίων όπως προβλέπεται στις παραγράφους 3.1 έως 3.1, πριν από την υποβολή σχεδίου αναδιάρθρωσης ή ως μέρος τέτοιου σχεδίου, θα συνεχίσουν να αξιολογούνται βάσει της ανακοίνωσης περί αναδιάρθρωσης.

3.1. Αντιμετώπιση κεφαλαιακού ελλείμματος — Προκαταρκτική κοινοποίηση και κοινοποίηση ενίσχυσης αναδιάρθρωσης

32. Ευθύς μόλις διαπιστωθεί κεφαλαιακό έλλειμμα το οποίο αναμένεται να οδηγήσει σε αίτημα για χορήγηση κρατικής ενίσχυσης, θα πρέπει να τεθεί σε εφαρμογή κάθε αναγκαίο μέτρο για την ελαχιστοποίηση του κόστους που συνεπάγεται για το κράτος μέλος η αντιμετώπιση αυτού του ελλείμματος. Για τον σκοπό αυτόν, τα κράτη μέλη καλούνται να πραγματοποιούν επαφές με την Επιτροπή πριν από την κοινοποίηση. Κατά τη διάρκεια των εν λόγω εκούσιων επαφών πριν από την κοινοποίηση, η Επιτροπή θα προσφέρει τη συνδρομή της όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο μπορεί να εξασφαλισθεί η συμβατότητα της ενίσχυσης αναδιάρθρωσης, και ιδίως σχετικά με τον τρόπο εφαρμογής των απαιτήσεων για τον καταμερισμό των επιβαρύνσεων σύμφωνα με τους κανόνες περί κρατικών ενισχύσεων. Βάση για της επαφές πριν από την κοινοποίηση θα αποτελέσει το σχέδιο άντλησης κεφαλαίων που καταρτίστηκε από το κράτος μέλος και την τράπεζα και εγκρίθηκε από την αρμόδια εποπτική αρχή. Το σχέδιο αυτόν πρέπει:
- να απαριθμεί τα μέτρα άντλησης κεφαλαίων τα οποία θα λάβει η τράπεζα, καθώς και τα (ενδεχόμενα) μέτρα καταμερισμού των επιβαρύνσεων μεταξύ μετόχων και πιστωτών μειωμένης εξασφάλισης,
 - να περιλαμβάνει διασφαλίσεις για την αποτροπή των εκροών κεφαλαίων από την τράπεζα οι οποίες θα μπορούσαν να προκύψουν π.χ. εάν η τράπεζα προέβαινε στην αγορά μεριδίων σε άλλες επιχειρήσεις ή στην καταβολή μερισμάτων ή τοκομεριδίων.

⁽¹¹⁾ Πρώτη οδηγία 73/239/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 24ης Ιουλίου 1973 περί συντονισμού των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων που αφορούν την ανάληψη δραστηριότητας πρωτασφάλισης, εκτός της ασφάλισης ζωής, και την άσκηση αυτής (ΕΕ L 228 της 16.8.1973, σ. 3).

⁽¹²⁾ Οδηγία 2002/83/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 5ης Νοεμβρίου 2002 σχετικά με την ασφάλιση ζωής (ΕΕ L 345 της 19.12.2002, σ. 1).

⁽¹³⁾ Οδηγία 98/78/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 27ης Οκτωβρίου 1998, σχετικά με τη συμπληρωματική εποπτεία ασφαλιστικών επιχειρήσεων στο πλαίσιο ενός ασφαλιστικού ομίλου (ΕΕ L 330 της 5.12.1998, σ. 1).

33. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να υποβάλουν αναλυτική μεθοδολογία και τα δεδομένα τροφοδότησης που χρησιμοποιήθηκαν για τον προσδιορισμό του κεφαλαιακού ελλείμματος, επικυρωμένα από την αρμόδια εποπτική αρχή. Η μεθοδολογία πρέπει να εκτίθεται ανά τομέα επιχειρηματικής δραστηριότητας.
34. Μετά την υποβολή του σχεδίου άντλησης κεφαλαίων και τον συνυπολογισμό των πορισμάτων, αφενός, του ελέγχου της ποιότητας των στοιχείων ενεργητικού της τράπεζας και, αφετέρου, της μακροπρόθεσμης αξιολόγησης της κεφαλαιακής της επάρκειας, το κράτος μέλος πρέπει να προσδιορίσει το υπολειπόμενο κεφαλαιακό έλλειμμα που πρέπει να καλυφθεί με κρατική ενίσχυση. Η Επιτροπή θα προτείνει στο κράτος μέλος να συζητήσουν το σχέδιο αναδιάρθρωσης πριν από την κοινοποίησή του. Μόλις επιτευχθεί συμφωνία επί του σχεδίου αναδιάρθρωσης, το κράτος μέλος μπορεί να το κοινοποιήσει επισήμως. Η Επιτροπή θα εγκρίνει μέτρα ανακεφαλαιοποίησης ή προστασίας περιουσιακών στοιχείων ως ενίσχυση αναδιάρθρωσης μόνο κατόπιν συμφωνίας επί του σχεδίου αναδιάρθρωσης.
- 3.1.1. Μέτρα άντλησης κεφαλαίων από την τράπεζα
35. Στο σχέδιο άντλησης κεφαλαίων που ενέκρινε η αρμόδια εποπτική αρχή, ο δικαιούχος θα πρέπει να προσδιορίζει και, στο μέτρο του δυνατού, χωρίς να τίθεται σε κίνδυνο η βιωσιμότητα της τράπεζας, να εφαρμόζει κάθε μέτρο άντλησης κεφαλαίου που είναι δυνατό να τεθεί σε εφαρμογή. Τα μέτρα αυτά θα πρέπει να περιλαμβάνουν ιδίως:
- α) εκδόσεις δικαιωμάτων,
 - β) εκούσια μετατροπή χρεωστικών τίτλων μειωμένης εξασφάλισης σε μετοχικό κεφάλαιο με βάση κινήτρου σχετικού με την επικινδυνότητα,
 - γ) πράξεις διαχείρισης παθητικού, οι οποίες θα πρέπει καταρχήν να συμβάλλουν κατά 100 % στη δημιουργία κεφαλαίων εάν το κεφαλαιακό έλλειμμα δεν μπορεί να καλυφθεί πλήρως και, ως εκ τούτου, απαιτείται κρατική ενίσχυση,
 - δ) πωλήσεις στοιχείων ενεργητικού και χαρτοφυλακίων οι οποίες συμβάλλουν στη δημιουργία κεφαλαίων,
 - ε) τιτλοποίηση χαρτοφυλακίων για τη δημιουργία κεφαλαίων από παρεπόμενες δραστηριότητες,
 - στ) μη διανομή κερδών,
 - ζ) άλλα μέτρα για τη μείωση των κεφαλαιακών αναγκών.
36. Εάν στο σχέδιο άντλησης κεφαλαίων αναφέρεται ότι τα προσδιορισθέντα μέτρα δεν μπορούν να εφαρμοσθούν εντός έξι μηνών από την υποβολή του σχεδίου αυτού, η Επιτροπή θα συμβουλευθεί την αρμόδια εποπτική αρχή προκειμένου να εκτιμήσει κατά πόσον θα πρέπει να θεωρήσει τα εν λόγω μέτρα ως μέτρα άντλησης κεφαλαίων.
37. Όταν η οικονομική συγκυρία είναι ευνοϊκή, πρέπει να παρέχονται κίνητρα ώστε τα διοικητικά συμβούλια των τραπεζών να προβαίνουν σε ευρείες αναδιρθρώσεις ελαχιστοποιώντας έτσι την ανάγκη προσφυγής σε κρατική στήριξη. Συνεπώς, αν η προσφυγή σε κρατικές ενισχύσεις θα μπορούσε ευλόγως να είχε αποφευχθεί σε περίπτωση που οι διοικήσεις των τραπεζών είχαν αναλάβει ενδεδειγμένη και έγκαιρη δράση, κάθε οντότητα που εξαρτάται από κρατικές ενισχύσεις για την αναδιάρθρωση ή την εύτακτη εκκαθάρισή της θα πρέπει κανονικά να αντικαταστήσει τον Γενικό Διευθυντή της τράπεζας, καθώς και άλλα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, κατά περίπτωση.
38. Για τους ίδιους λόγους, οι οντότητες αυτές θα πρέπει να εφαρμόζουν αυστηρές πολιτικές όσον αφορά τις αποδοχές των διοικητικών στελεχών. Προς τον σκοπό αυτόν, απαιτείται η επιβολή ανώτατου ορίου στις αποδοχές των διοικητικών στελεχών σε συνδυασμό με κίνητρα που διασφαλίζουν ότι η τράπεζα εφαρμόζει το σχέδιο αναδιάρθρωσης με γνώμονα την επίτευξη βιώσιμων και μακροπρόθεσμων στόχων της εταιρείας. Ως εκ τούτου, οποιαδήποτε τράπεζα λαμβάνει κρατική ενίσχυση υπό μορφή μέτρων ανακεφαλαιοποίησης ή απομειωμένων περιουσιακών στοιχείων θα πρέπει να περιορίζει στο κατάλληλο επίπεδο το συνολικό ύψος των αποδοχών που χορηγεί στο προσωπικό της, συμπεριλαμβανομένων των μελών του διοικητικού συμβουλίου και των ανώτατων διοικητικών στελεχών. Το εν λόγω ανώτατο όριο των συνολικών αποδοχών πρέπει να περιλαμβάνει όλες τις δυνατές σταθερές και μεταβλητές συνιστώσες, καθώς και τις συντάξεις, και να ευθυγραμμίζεται με τα άρθρα 93 και 94 της οδηγίας της ΕΕ για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις (CRD IV) ⁽¹⁴⁾.

⁽¹⁴⁾ Οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με την πρόσβαση στη δραστηριότητα πιστωτικών ιδρυμάτων και την προληπτική εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων και για την τροποποίηση της οδηγίας 2002/87/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη συμπληρωματική εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων, ασφαλιστικών επιχειρήσεων και επιχειρήσεων επενδύσεων χρηματοπιστωτικού ομίλου ετερογενών δραστηριοτήτων (ΕΕ L 176 της 27.6.2013, σ. 338).

Το συνολικό ύψος των αποδοχών καθενός από τα πρόσωπα αυτά δεν μπορεί να υπερβαίνει το 15πλάσιο του εθνικού μέσου μισθού στο κράτος μέλος στο οποίο έχει συσταθεί ο δικαιούχος ⁽¹⁵⁾ ή το 10πλάσιο του μέσου μισθού των υπαλλήλων της δικαιούχου τράπεζας.

Οι περιορισμοί σχετικά με τις αποδοχές πρέπει να εφαρμόζονται μέχρι τη λήξη της περιόδου αναδιάρθρωσης ή έως ότου η τράπεζα εξοφλήσει την κρατική ενίσχυση, αναλόγως με ποιο από τα δύο συμβεί νωρίτερα.

39. Οποιαδήποτε τράπεζα λαμβάνει κρατική ενίσχυση υπό μορφή μέτρων ανακεφαλαιοποίησης ή απομειωμένων περιουσιακών στοιχείων δεν θα πρέπει κατά κανόνα να καταβάλλει αποζημιώσεις αποχώρησης άνω των προβλεπόμενων από τον νόμο ή από σύμβαση.

3.1.2. Καταμερισμός των επιβαρύνσεων μεταξύ μετόχων και πιστωτών μειωμένης εξασφάλισης

40. Η κρατική στήριξη ενέχει το ενδεχόμενο ηθικού κινδύνου και μπορεί να υπονομεύσει την πειθαρχία της αγοράς. Για να περιορισθεί ο ηθικός κίνδυνος, η ενίσχυση θα πρέπει να χορηγείται υπό όρους που εξασφαλίζουν τον κατάλληλο καταμερισμό των επιβαρύνσεων από τους υφιστάμενους επενδυτές.
41. Ο κατάλληλος καταμερισμός των επιβαρύνσεων συνεπάγεται κατά κανόνα, μετά την απορρόφηση των ζημιών κατά πρώτο λόγο από ίδια κεφάλαια, εισφορές από τους κατόχους υβριδικού κεφαλαίου και τους κατόχους οφειλών μειωμένης εξασφάλισης. Οι κάτοχοι υβριδικού κεφαλαίου και οφειλών μειωμένης εξασφάλισης πρέπει να συμβάλουν στον μέγιστο δυνατό βαθμό στη μείωση του κεφαλαιακού ελλείμματος. Οι εισφορές αυτές μπορούν να λάβουν τη μορφή είτε μετατροπής σε κεφάλαιο κοινών μετοχών της κατηγορίας 1 ⁽¹⁶⁾ είτε μείωσης της αξίας του κεφαλαίου των μέσων. Εν πάση περιπτώσει, οι ταμειακές εκροές από τον δικαιούχο προς τους κατόχους των τίτλων αυτών πρέπει να αποτρέπονται στον βαθμό που επιτρέπεται από νομική άποψη.
42. Η Επιτροπή δεν θα απαιτεί την καταβολή εισφοράς από τους κατόχους χρεωστικών τίτλων αυξημένης εξασφάλισης (ιδίως από κατόχους ασφαλισμένων καταθέσεων, ανασφάλιστων καταθέσεων, ομολόγων και κάθε άλλου χρεωστικού τίτλου αυξημένης εξασφάλισης) ως υποχρεωτικό στοιχείο του καταμερισμού των επιβαρύνσεων βάσει των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις είτε με μετατροπή σε κεφάλαιο, είτε με μείωση της αξίας των μέσων.
43. Όταν ο δείκτης κεφαλαιακής επάρκειας της τράπεζας που διαπίστωσε κεφαλαιακό έλλειμμα παραμένει πάνω από το θεσπισμένο ελάχιστο ποσοστό στην ΕΕ, η τράπεζα θα πρέπει κανονικά να είναι σε θέση να αποκαταστήσει η ίδια την κεφαλαιακή της θέση, ιδίως μέσω μέτρων άντλησης κεφαλαίου όπως αναφέρεται στην παράγραφο 35. Εάν δεν υπάρχει καμία άλλη δυνατότητα, περιλαμβανομένης άλλης εποπτικής δράσης, π.χ. μέτρα έγκαιρης παρέμβασης ή άλλες διορθωτικές ενέργειες για την αντιμετώπιση του κεφαλαιακού ελλείμματος όπως επιβεβαιώθηκε από την αρμόδια αρχή εποπτείας ή εξυγίανσης, τότε το χρέος μειωμένης εξασφάλισης πρέπει να μετατρέπεται σε μετοχικό κεφάλαιο, κατά κανόνα προτού χορηγηθεί η κρατική ενίσχυση.
44. Σε περίπτωση που η τράπεζα δεν πληροί πλέον τις ελάχιστες κανονιστικές κεφαλαιακές απαιτήσεις, το χρέος μειωμένης εξασφάλισης πρέπει να μετατρέπεται ή να απομειώνεται, κατά κανόνα προτού χορηγηθεί η κρατική ενίσχυση. Δεν πρέπει να χορηγείται κρατική ενίσχυση προτού τα ίδια κεφάλαια, το υβριδικό κεφάλαιο και οι μετοχές μειωμένης εξασφάλισης διατεθούν στο σύνολό τους προς αντιστάθμιση τυχόν ζημιών.
45. Μπορεί να γίνει εξαίρεση στις απαιτήσεις που προβλέπονται στις παραγράφους 43 και 44 εφόσον η εφαρμογή τέτοιων μέτρων θα έθετε σε κίνδυνο τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα ή θα είχε δυσανάλογα αποτελέσματα. Η εξαίρεση αυτή θα μπορούσε να ισχύει σε περιπτώσεις κατά τις οποίες το ύψος της ενίσχυσης που πρόκειται να χορηγηθεί είναι μικρό εν σχέση προς τα σταθμισμένα ως προς τον κίνδυνο στοιχεία ενεργητικού της τράπεζας και το κεφαλαιακό έλλειμμα έχει μειωθεί σημαντικά, ιδίως μέσω μέτρων άντλησης κεφαλαίου όπως αυτά που αναφέρονται στην παράγραφο 35. Το πρόβλημα των δυσανάλογων αποτελεσμάτων ή του κινδύνου για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα θα μπορούσε επίσης να αντιμετωπισθεί με την επανεξέταση του χρονοδιαγράμματος θέσης των μέτρων κάλυψης του κεφαλαιακού ελλείμματος.
46. Στο πλαίσιο των παραγράφων 43 και 44, θα πρέπει να τηρείται η αρχή «κανένας πιστωτής να μην βρίσκεται σε χειρότερη θέση» ⁽¹⁷⁾. Τοιούτοτρόπως, οι πιστωτές μειωμένης εξασφάλισης δεν θα εισπράξουν λιγότερα από ό,τι θα αξίζαν τα μέσα τους εάν δεν είχε χορηγηθεί κρατική ενίσχυση.

⁽¹⁵⁾ Όπως δημοσιεύονται στον δικτυακό τόπο του ΟΟΣΑ, υπό τον τίτλο Average Annual Wages (Μέσοι ετήσιοι μισθοί) σε σταθερές τιμές για το τελευταίο διαθέσιμο έτος,

⁽¹⁶⁾ Όπως ορίζεται στο άρθρο 26 του κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων (ΕΕ L 176 της 27.6.2013, σ. 1).

⁽¹⁷⁾ Τούτο μπορεί να επιτευχθεί π.χ. με τη σύσταση εταιρείας χαρτοφυλακίου. Η συμμετοχή στην τράπεζα θα εγγραφόταν στο ενεργητικό της εταιρείας χαρτοφυλακίου, ενώ τα ίδια κεφάλαια, το υβριδικό κεφάλαιο και οι μετοχές μειωμένης εξασφάλισης που υπήρχαν στην τράπεζα πριν τις παρεμβάσεις κρατικής ενίσχυσης συνιστούν το παθητικό της εταιρείας χαρτοφυλακίου με την ίδια ιεράρχηση που είχε θεσπίσει η τράπεζα πριν την παρέμβαση.

3.1.3. Πρόληψη της εκροής κεφαλαίων πριν από απόφαση αναδιάρθρωσης

47. Για να περιορισθεί η ενίσχυση στο ελάχιστο αναγκαίο, οι εκροές κεφαλαίων πρέπει να αποτρέπονται σε όσο το δυνατόν προωμότερο στάδιο. Επομένως, αφ' ης στιγμής οι κεφαλαιακές ανάγκες ήταν γνωστές ή έπρεπε να είναι γνωστές στην τράπεζα, η Επιτροπή θεωρεί ότι η τράπεζα θα πρέπει να λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα για τη διατήρηση των κεφαλαίων της. Ειδικότερα, από τη στιγμή εκείνη, τα ιδρύματα που έχουν εντοπίσει ή όφειλαν να έχουν εντοπίσει κεφαλαιακές ανάγκες:
- α) δεν πρέπει να καταβάλουν μερίσματα επί μετοχών ή τοκομεριδίων επί υβριδικών κεφαλαιακών μέσων (ή οποιαδήποτε άλλα μέσα για τα οποία η πληρωμή τοκομεριδίου βρίσκεται στη διακριτική ευχέρεια της τράπεζας)·
 - β) δεν πρέπει να επαναγοράσουν καμία από τις ίδιες μετοχές ή να ασκήσουν δικαίωμα προαίρεσης επί υβριδικών κεφαλαιακών μέσων κατά την περίοδο της αναδιάρθρωσης χωρίς πρότερη έγκριση της Επιτροπής· και
 - γ) δεν πρέπει να επαναγοράσουν υβριδικά κεφαλαιακά μέσα, εκτός εάν το εν λόγω μέτρο, ενδεχομένως σε συνδυασμό με άλλα, επιτρέπει στο ίδρυμα να απορροφήσει πλήρως το κεφαλαιακό έλλειμμα και εάν πραγματοποιηθεί σε τιμή που προσεγγίζει επαρκώς τις τρέχουσες αγοραίες τιμές⁽¹⁸⁾ και δεν υπερβαίνει το 10 % της αγοραίας τιμής. Κάθε επαναγορά υπόκειται σε πρότερη έγκριση της Επιτροπής·
 - δ) δεν πρέπει να εκτελέσουν καμία πράξη διαχείρισης κεφαλαίων χωρίς πρότερη έγκριση της Επιτροπής·
 - ε) δεν πρέπει να προβούν σε επιθετικές εμπορικές πρακτικές· και
 - στ) δεν πρέπει να αποκτήσουν συμμετοχή σε καμία επιχείρηση, είτε πρόκειται για περιουσιακό στοιχείο είτε για μεταβίβαση μετοχών. Η εν λόγω απαίτηση δεν καλύπτει: i) εξαγορές που πραγματοποιούνται κατά τη συνήθη ροή των τραπεζικών δραστηριοτήτων για τη διαχείριση υφιστάμενων απαιτήσεων προς προβληματικές επιχειρήσεις· και ii) την απόκτηση εταιρικών μεριδίων εφόσον, αφενός, η καταβαλλόμενη τιμή αγοράς είναι κάτω του 0,01 % του τελευταίου διαθέσιμου ισολογισμού του ιδρύματος τη δεδομένη χρονική στιγμή και, αφετέρου, η συνολική τιμή αγοράς που καταβάλλεται για όλες αυτές τις εξαγορές από εκείνη τη χρονική στιγμή έως το τέλος της περιόδου αναδιάρθρωσης είναι κάτω του 0,025 % του τελευταίου διαθέσιμου ισολογισμού του ιδρύματος τη δεδομένη χρονική στιγμή· iii) την εξαγορά επιχείρησης, κατόπιν έγκρισης της Επιτροπής, εάν τούτο είναι αναγκαίο, σε εξαιρετικές περιστάσεις, για την αποκατάσταση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας ή για την εξασφάλιση αποτελεσματικού ανταγωνισμού·
 - ζ) δεν πρέπει να κάνουν διαφήμιση στην οποία γίνεται λόγος για την κρατική στήριξη, ούτε να εφαρμόσουν οποιοδήποτε επιθετικές εμπορικές στρατηγικές οι οποίες δεν θα μπορούσαν να υλοποιηθούν χωρίς τη στήριξη του κράτους μέλους.
48. Δεδομένου ότι πρέπει να εξασφαλίζεται ο περιορισμός της ενίσχυσης στο ελάχιστο αναγκαίο, αν μια τράπεζα αναλάβει δράσεις οι οποίες δεν ευθυγραμμίζονται με τις απαιτήσεις που παρατίθενται στην παράγραφο 47 σε χρονική στιγμή κατά την οποία η ανάγκη για πρόσθετα κεφάλαια θα έπρεπε να είχε καταστεί εμφανής σε μια καλώς λειτουργούσα επιχείρηση, η Επιτροπή, για να προσδιορίσει τα μέτρα που απαιτούνται για τον περιορισμό των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού, θα προσθέσει στο ποσό της ενίσχυσης ποσό ισοδύναμο με την εκροή κεφαλαίων.

3.1.4. Κάλυψη του υπολειπόμενου κεφαλαιακού ελλείμματος με ενίσχυση αναδιάρθρωσης

49. Εάν μετά την εφαρμογή των μέτρων άντλησης κεφαλαίων και καταμερισμού των επιβαρύνσεων παραμείνει ένα κεφαλαιακό έλλειμμα, αυτό μπορεί καταρχήν να καλυφθεί με μέτρα ανακεφαλαιοποίησης με πόρους του δημοσίου, με μέτρα απομειωμένων περιουσιακών στοιχείων ή με συνδυασμό των δύο. Προκειμένου να χαρακτηριστεί συμβιβάσιμη μια τέτοια ενίσχυση, θα πρέπει να υποβληθεί στην Επιτροπή σχέδιο αναδιάρθρωσης που θα είναι σύμφωνο με τις σχετικές ενότητες των ανακοινώσεων σχετικά με την κρίση.

3.2. Ενίσχυση διάσωσης υπό τη μορφή μέτρων ανακεφαλαιοποίησης και απομειωμένων περιουσιακών στοιχείων

50. Μόλις η Επιτροπή αρχίσει να εφαρμόζει τις αρχές που καθορίζονται στην παρούσα ανακοίνωση, ένα κράτος μέλος θα πρέπει να κοινοποιήσει στην Επιτροπή σχέδιο αναδιάρθρωσης και να λάβει έγκριση κρατικής ενίσχυσης προτού λάβει οποιοδήποτε μέτρο ανακεφαλαιοποίησης ή απομειωμένων περιουσιακών στοιχείων. Ωστόσο, η Επιτροπή μπορεί να επιτρέψει, κατ' εξαίρεση, στο κράτος μέλος να χορηγήσει τέτοια μέτρα σε προσωρινή βάση ως ενισχύσεις διάσωσης προτού εγκριθεί σχέδιο αναδιάρθρωσης, σε περίπτωση που τα μέτρα αυτά είναι αναγκαία για τη διατήρηση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας. Εάν ένα κράτος μέλος επικαλεσθεί αυτή τη ρήτρα χρηματοπιστωτικής σταθερότητας, η Επιτροπή θα ζητήσει από την αρμόδια εποπτική αρχή να διενεργήσει εκ των προτέρων ανάλυση που θα επιβεβαιώνει την ύπαρξη τρέχοντος (όχι προβλεπόμενου για το μέλλον) κεφαλαιακού ελλείμματος το οποίο θα υποχρέωνε την εποπτική αρχή να ανακαλέσει αμέσως την

⁽¹⁸⁾ Για παράδειγμα, εάν η επαναγορά πραγματοποιηθεί με διψήφια έκπτωση σε ποσοστιαίες μονάδες ονομαστικής αξίας εν σχέσει προς την αγοραία τιμή (ή, εάν δεν υπάρχει αγορά, εν σχέσει προς κατά προσέγγιση εκτίμηση της αγοραίας τιμής) για να αποφέρει κέρδη, ή εάν η επαναγορά αποτελεί μέρος ανταλλαγής χάρη στην οποία το πιστωτικό ίδρυμα εξασφαλίζει υψηλότερης ποιότητας κεφάλαια περιορίζοντας το έλλειμμα.

άδεια λειτουργίας του τραπεζικού ιδρύματος σε περίπτωση που δεν ληφθούν τα μέτρα αυτά. Επιπλέον, κάθε τέτοια ανάλυση θα πρέπει να αποδεικνύει ότι ο έκτακτος κίνδυνος για την χρηματοπιστωτική σταθερότητα δεν μπορεί να αποσοβηθεί με ιδιωτικά κεφάλαια εντός επαρκώς σύντομου χρονικού διαστήματος ή με οποιοδήποτε άλλο λιγότερο στρεβλωτικό προσωρινό μέτρο, π.χ. με κρατική εγγύηση.

51. Κάθε μέτρο διάσωσης που εμπίπτει στην παράγραφο 50 πρέπει να κοινοποιείται στην Επιτροπή. Προκειμένου να εγκριθεί προσωρινά από την Επιτροπή, ένα τέτοιο μέτρο πρέπει να είναι σύμφωνο με τους κανόνες που διέπουν τις αποδοχές και τον καταμερισμό των επιβαρύνσεων που συνεπάγονται τα μέτρα αυτά, όπως καθορίζονται στην ανακοίνωση περί ανακεφαλαιοποίησης, στην ανακοίνωση περί παράτασης του 2011 και, κατά περίπτωση, στην ανακοίνωση περί απομειωμένων περιουσιακών στοιχείων.
52. Εξάλλου, οι ενισχύσεις διάσωσης υπό τη μορφή μέτρων ανακεφαλαιοποίησης και απομειωμένων περιουσιακών στοιχείων δεν πρέπει να εμποδίζουν τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις περί καταμερισμού των επιβαρύνσεων που καθορίζονται στην παρούσα ανακοίνωση. Συνεπώς, είτε τα απαιτούμενα μέτρα καταμερισμού των επιβαρύνσεων πρέπει να υλοποιηθούν ως μέρος της ενίσχυσης διάσωσης, είτε τα μέτρα ανακεφαλαιοποίησης ή απομειωμένων περιουσιακών στοιχείων πρέπει να διαμορφώνονται κατά τρόπο που καθιστά δυνατή την εκ των υστέρων εφαρμογή των μέτρων καταμερισμού των επιβαρύνσεων. Αυτή η εκ των υστέρων εφαρμογή μπορεί να επιτευχθεί, για παράδειγμα, με ανακεφαλαιοποίηση ιδίων κεφαλαίων σε μορφή που έχει προτεραιότητα έναντι των υφιστάμενων κεφαλαιακών μέσων και χρεωστικών τίτλων μειωμένης εξασφάλισης, τηρώντας παράλληλα το ισχύον κανονιστικό και εποπτικό πλαίσιο.
53. Μετά την έγκριση των ενισχύσεων διάσωσης, το κράτος μέλος οφείλει να υποβάλει σχέδιο αναδιάρθρωσης σύμφωνα με την ανακοίνωση περί αναδιάρθρωσης εντός δύο μηνών από την ημερομηνία της απόφασης για προσωρινή έγκριση της ενίσχυσης. Το σχέδιο αναδιάρθρωσης θα αξιολογηθεί βάσει της ανακοίνωσης περί αναδιάρθρωσης, λαμβάνοντας υπόψη τις αρχές του καταμερισμού των επιβαρύνσεων που περιγράφονται στην παρούσα ανακοίνωση.

3.3. Καθεστώτα ανακεφαλαιοποίησης και αναδιάρθρωσης μικρών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων

54. Οι ενισχύσεις που χορηγούνται σε μικρές τράπεζες τείνουν να επηρεάζουν λιγότερο τον ανταγωνισμό από ό,τι οι ενισχύσεις που χορηγούνται σε μεγάλες τράπεζες. Για τον λόγο αυτόν, και για να εξασφαλισθεί αναλογική διοικητική μεταχείριση, καλό είναι να προβλεφθεί η δυνατότητα εφαρμογής απλούστερης διαδικασίας σε σχέση με τις μικρές τράπεζες, εξασφαλίζοντας παράλληλα τον περιορισμό των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού στο ελάχιστο. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή είναι διατεθειμένη να εγκρίνει καθεστώτα για την ανακεφαλαιοποίηση και αναδιάρθρωση μικρών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων εφόσον αυτά έχουν σαφώς καθορισμένους στόχους και η διάρκειά τους δεν υπερβαίνει τους έξι μήνες, υπό την προϋπόθεση ότι τηρούν τις αρχές που καθορίστηκαν στις ανακοινώσεις σχετικά με την κρίση, και ιδίως τις υποχρεώσεις καταμερισμού των επιβαρύνσεων που καθορίζει η παρούσα ανακοίνωση. Η εφαρμογή ενός τέτοιου καθεστώτος θα πρέπει επιπλέον να περιορίζεται σε τράπεζες με συνολικό ισολογισμό που δεν υπερβαίνει τα 100 εκατ. EUR. Το άθροισμα των ισολογισμών των τραπεζών που λαμβάνουν ενίσχυση βάσει του καθεστώτος δεν πρέπει να υπερβαίνει το 1,5 % του συνόλου των περιουσιακών στοιχείων που διαθέτουν οι τράπεζες στην εγχώρια αγορά του οικείου κράτους μέλους.
55. Η Επιτροπή θα αξιολογεί τα εν λόγω καθεστώτα ώστε να εξακριβώνει εάν επιτυγχάνουν τον στόχο τους και εάν εφαρμόζονται σωστά. Για τον σκοπό αυτόν, το κράτος μέλος πρέπει να υποβάλλει έκθεση σχετικά με τη χρήση του καθεστώτος σε εξαμηνιαία βάση μετά την έγκρισή του.

4. ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ ΠΕΡΑΝ ΤΗΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

56. Με την ενίσχυση ρευστότητας και με εγγυήσεις για την κάλυψη υποχρεώσεων σταθεροποιείται προσωρινά το παθητικό του ισολογισμού μιας τράπεζας. Ως εκ τούτου, αντίθετα από τα μέτρα ανακεφαλαιοποίησης και απομειωμένων περιουσιακών στοιχείων, πριν από τη χορήγηση των οποίων πρέπει καταρχήν να προηγείται η κοινοποίηση σχεδίου αναδιάρθρωσης από το οικείο κράτος μέλος και η έγκρισή του από την Επιτροπή, στην περίπτωση εγγυήσεων και ενισχύσεων ρευστότητας η Επιτροπή μπορεί να δεχθεί τη χορήγησή τους από τα κράτη μέλη σε προσωρινή βάση ως ενισχύσεις διάσωσης προτού εγκριθεί σχέδιο αναδιάρθρωσης.
57. Οι εγγυήσεις και οι ενισχύσεις ρευστότητας μπορούν να κοινοποιούνται ατομικά στην Επιτροπή. Επιπλέον, η Επιτροπή μπορεί επίσης να εγκρίνει καθεστώτα που προβλέπουν μέτρα ρευστότητας για μέγιστη περίοδο έξι μηνών.
58. Τα εν λόγω καθεστώτα πρέπει να αφορούν αποκλειστικά τράπεζες που δεν παρουσιάζουν κεφαλαιακό έλλειμμα. Όταν μια τράπεζα με κεφαλαιακό έλλειμμα αντιμετωπίζει επείγουσα ανάγκη ρευστότητας, απαιτείται ατομική κοινοποίηση στην Επιτροπή⁽¹⁹⁾. Στις περιπτώσεις αυτές, η Επιτροπή θα εφαρμόζει τη διαδικασία που προβλέπεται στις παραγράφους 32-34, τηρουμένων των αναλογιών, συμπεριλαμβανομένης της απαίτησης για υποβολή σχεδίου αναδιάρθρωσης ή εκκαθάρισης, εκτός εάν επιστραφεί η ενίσχυση εντός δύο μηνών.

⁽¹⁹⁾ Οι τράπεζες που έχουν ήδη λάβει εγκεκριμένη ενίσχυση διάσωσης κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας ανακοίνωσης, αλλά δεν έχουν ακόμη εξασφαλίσει τελική έγκριση της ενίσχυσης αναδιάρθρωσης μπορούν να λάβουν στήριξη στο πλαίσιο καθεστώτος ρευστότητας χωρίς την υποχρέωση ατομικής κοινοποίησης.

59. Προκειμένου να εγκριθούν από την Επιτροπή, οι εγγυήσεις και οι ενισχύσεις ρευστότητας πρέπει να πληρούν τις ακόλουθες απαιτήσεις:
- α) οι εγγυήσεις μπορούν να χορηγηθούν μόνο για νέες εκδόσεις χρεωστικών τίτλων με εξοφλητική προτεραιότητα των πιστωτικών ιδρυμάτων (δηλαδή αποκλείονται οι χρεωστικοί τίτλοι μειωμένης εξασφάλισης),
 - β) οι εγγυήσεις μπορούν να χορηγηθούν μόνο για χρεωστικούς τίτλους με περίοδο εξόφλησης από τρεις μήνες έως πέντε έτη (ή επτά έτη κατ' ανώτατο όριο στην περίπτωση καλυμμένων ομολόγων). Οι εγγυήσεις με διάρκεια ισχύος άνω των τριών ετών πρέπει, εκτός από δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, να περιορίζονται στο ένα τρίτο των εκκρεμουσών εγγυήσεων που χορηγήθηκαν σε μια μεμονωμένη τράπεζα,
 - γ) το ελάχιστο επίπεδο αποζημίωσης των κρατικών εγγυήσεων πρέπει να είναι σύμφωνο με τη μέθοδο αποτίμησης που προβλέπεται στην ανακοίνωση περί παράτασης του 2011,
 - δ) σχέδιο αναδιάρθρωσης πρέπει να υποβληθεί στην Επιτροπή εντός δύο μηνών για κάθε πιστωτικό ίδρυμα στον οποίο χορηγήθηκαν εγγυήσεις για νέες ή για ανανεωμένες υποχρεώσεις για τις οποίες, κατά τη στιγμή της χορήγησης της νέας εγγύησης, το σύνολο των εκκρεμουσών εγγυημένων υποχρεώσεων (συμπεριλαμβανομένων των εγγυήσεων που χορηγήθηκαν πριν από την ημερομηνία της εν λόγω απόφασης) υπερέβαινε τόσο το 5 % των συνολικών υποχρεώσεων όσο και το συνολικό ποσό των 500 εκατ. EUR,
 - ε) για κάθε πιστωτικό ίδρυμα που προκαλεί κατάπτωση της εγγύησης, πρέπει να υποβληθεί ατομικό σχέδιο αναδιάρθρωσης ή εκκαθάρισης εντός δύο μηνών από την ενεργοποίηση της εγγύησης,
 - στ) οι αποδέκτες εγγυήσεων και ενισχύσεων ρευστότητας δεν πρέπει να κάνουν διαφήμιση στην οποία γίνεται λόγος για την κρατική στήριξη, ούτε να εφαρμόσουν οποιοδήποτε επιθετικές εμπορικές στρατηγικές οι οποίες δεν θα μπορούσαν να υλοποιηθούν χωρίς τη στήριξη του κράτους μέλους.
60. Για τα καθεστώτα εγγυήσεων και ενίσχυσης ρευστότητας, πρέπει να πληρούνται τα ακόλουθα επιπλέον κριτήρια:
- α) το καθεστώς πρέπει να περιορίζεται σε τράπεζες που δεν παρουσιάζουν κεφαλαιακό έλλειμμα όπως πιστοποιείται από την αρμόδια εποπτική αρχή, σύμφωνα με την παράγραφο 28,
 - β) οι εγγυήσεις με διάρκεια ισχύος άνω των τριών ετών πρέπει να περιορίζονται στο ένα τρίτο των συνολικών εγγυήσεων που χορηγήθηκαν στη συγκεκριμένη τράπεζα,
 - γ) τα κράτη μέλη πρέπει να υποβάλλουν έκθεση στην Επιτροπή σε τριμηνιαία βάση σχετικά με: i) τη λειτουργία του καθεστώτος, ii) τις εκδόσεις εγγυημένων χρεωστικών τίτλων και iii) τα τέλη που χρεώθηκαν,
 - δ) τα κράτη μέλη πρέπει να συμπληρώνουν τις εκθέσεις τους σχετικά με τη λειτουργία του καθεστώτος με επικαιροποιημένες πληροφορίες όσον αφορά το κόστος συγκρίσιμων μη εγγυημένων εκδόσεων χρεωστικών τίτλων (φύση, όγκο, διαβάθμιση, νόμισμα).
61. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, μπορούν επίσης να εγκριθούν εγγυήσεις που καλύπτουν ανοίγματα της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων με σκοπό την αποκατάσταση της δανειακής ροής προς την πραγματική οικονομία σε χώρες στις οποίες οι συνθήκες δανεισμού είναι ιδιαίτερα δύσκολες σε σύγκριση με τον μέσο όρο της Ένωσης. Κατά την αξιολόγηση των μέτρων αυτών, η Επιτροπή θα εξετάζει ιδίως εάν αυτά αποφέρουν αδικαιολόγητο όφελος το οποίο θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί π.χ. για την ανάπτυξη άλλων επιχειρηματικών δραστηριοτήτων αυτών των τραπεζών. Οι εγγυήσεις αυτές μπορούν να καλύπτουν μόνο περίοδο έως επτά ετών. Ενδεχόμενη έγκριση των εγγυήσεων αυτών από την Επιτροπή δεν συνεπάγεται υποχρέωση της τράπεζας να υποβάλει σχέδιο αναδιάρθρωσης.

5. ΠΑΡΟΧΗ ΡΕΥΣΤΟΤΗΤΑΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΤΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΕΓΓΥΗΣΗΣ ΤΩΝ ΚΑΤΑΘΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΤΑΜΕΙΩΝ ΕΞΥΓΙΑΝΣΗΣ

62. Οι συνήθεις δραστηριότητες των κεντρικών τραπεζών που συνδέονται με τη νομισματική πολιτική, όπως πράξεις ανοιχτής αγοράς και πάγιες διευκολύνσεις, δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις. Η ειδική στήριξη σε συγκεκριμένο πιστωτικό ίδρυμα (που κοινώς αναφέρονται ως «επείγουσα στήριξη της ρευστότητας») ενδέχεται να αποτελεί ενίσχυση εάν δεν πληρούνται σωρευτικά οι ακόλουθοι όροι ⁽²⁰⁾:

⁽²⁰⁾ Στις περιπτώσεις αυτές, τα μέτρα θα εξετάζονται εκ των υστέρων ως μέρος του σχεδίου αναδιάρθρωσης.

- α) το πιστωτικό ίδρυμα δεν διαθέτει μεν ρευστότητα προσωρινά αλλά είναι φερέγγυο κατά τη στιγμή της παροχής ρευστότητας, η οποία λαμβάνει χώρα σε εξαιρετικές περιστάσεις και δεν αποτελεί μέρος ευρύτερης δέσμης ενισχύσεων,
- β) η ταμειακή διευκόλυνση καλύπτεται πλήρως από εξασφαλίσεις στις οποίες εφαρμόζονται οι κατάλληλες περικοπές αποτίμησης (haircuts), σε συνάρτηση με την ποιότητα και την αγοραία αξία τους,
- γ) η Κεντρική Τράπεζα χρεώνει τον δικαιούχο με ορισμένο επιτόκιο ως ποινή,
- δ) το μέτρο λαμβάνεται με πρωτοβουλία της ίδιας της Κεντρικής Τράπεζας, και ιδίως δεν υποστηρίζεται με καμία αντεγγύηση εκ μέρους του κράτους.
63. Οι παρεμβάσεις ταμείων εγγύησης καταθέσεων για την αποζημίωση καταθετών σύμφωνα με τις υποχρεώσεις που επιβάλλει στα κράτη μέλη η οδηγία 94/19/EK περί των συστημάτων εγγύησης των καταθέσεων ⁽²¹⁾ δεν συνιστούν κρατική ενίσχυση ⁽²²⁾. Ωστόσο, ενδέχεται να συνιστά κρατική ενίσχυση η χρήση αυτών ή παρόμοιων ταμείων για να βοηθήσουν στην αναδιάρθρωση πιστωτικών ιδρυμάτων. Τα εν λόγω ταμεία εγγύησης καταθέσεων μπορεί βεβαίως να προέρχονται από τον ιδιωτικό τομέα, όμως ενδέχεται να συνιστούν ενίσχυση στον βαθμό που υπόκεινται σε κρατικό έλεγχο και η απόφαση για τη χρήση πόρων των ταμείων αυτών είναι καταλογιστέα στο κράτος ⁽²³⁾. Η Επιτροπή θα αξιολογεί βάσει της παρούσας ανακοίνωσης το συμβιβασμο των κρατικών ενισχύσεων που χορηγούνται υπό τη μορφή τέτοιων παρεμβάσεων.
64. Οι κρατικές ενισχύσεις υπό τη μορφή παρεμβάσεων από ταμείο εξυγίανσης θα αξιολογούνται ως προς τη συμβατότητά τους με την εσωτερική αγορά βάσει της παρούσας ανακοίνωσης.

6. ΕΙΔΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΕΚΚΑΘΑΡΙΣΗΣ

6.1. Γενικές αρχές

65. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενθαρρύνουν την έξοδο μη βιώσιμων φορέων από την αγορά, επιτρέποντας συγχρόνως στη διαδικασία εξόδου να πραγματοποιηθεί κατά εύτακτο τρόπο ώστε να μη διαταραχθεί η χρηματοπιστωτική σταθερότητα. Θα πρέπει πάντοτε να εξετάζεται το ενδεχόμενο εύτακτης εκκαθάρισης ενός προβληματικού πιστωτικού ιδρύματος όταν το ίδρυμα δεν είναι σε θέση να αποκαταστήσει με αξιόπιστο τρόπο τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητά του.
66. Η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι, λόγω των ιδιαιτεροτήτων των πιστωτικών ιδρυμάτων και της απουσίας μηχανισμών που επιτρέπουν την εξυγίανσή τους χωρίς να τίθεται σε κίνδυνο η χρηματοπιστωτική σταθερότητα, ενδέχεται να μην είναι εφικτή η εκκαθάριση ενός πιστωτικού ιδρύματος με βάση τη συνήθη διαδικασία αφερεγγυότητας. Για τον λόγο αυτόν, τα κρατικά μέτρα για τη στήριξη της εκκαθάρισης προβληματικών πιστωτικών ιδρυμάτων μπορεί να θεωρηθούν συμβιβασίμη ενίσχυση, με την επιφύλαξη της συμμόρφωσης προς την απαίτηση που ορίζεται στην παράγραφο 44.
67. Η εύτακτη εκκαθάριση πρέπει να αποσκοπεί στην παύση της δραστηριότητας του προβληματικού πιστωτικού ιδρύματος εντός περιορισμένης χρονικής περιόδου. Ο στόχος αυτός συνεπάγεται ότι δεν μπορεί να αναληφθεί καμία νέα επιχειρηματική δραστηριότητα που αφορά τρίτους. Δεν εμποδίζει, ωστόσο, την εκτέλεση ήδη ανειλημμένης επιχειρηματικής δραστηριότητας, εάν κατά τον τρόπο αυτόν μειώνεται το κόστος εκκαθάρισης. Επιπλέον, η εκκαθάριση θα πρέπει να αποσκοπεί, στο μέτρο του δυνατού, στην εκποίηση τμημάτων της επιχειρηματικής δραστηριότητας ή στοιχείων του ενεργητικού μέσω ανταγωνιστικής διαδικασίας. Για μια εύτακτη διαδικασία εκκαθάρισης, τα έσοδα από οποιαδήποτε πώληση στοιχείων ενεργητικού απαιτείται να συμβάλλουν στην κάλυψη του κόστους εκκαθάρισης.
68. Τα κράτη μέλη μπορούν να επιλέξουν μια σειρά εργαλείων για τη διοργάνωση της εκκαθάρισης προβληματικών πιστωτικών ιδρυμάτων. Κάθε μέτρο κρατικής ενίσχυσης που εφαρμόζεται για τη στήριξη μιας τέτοιας εκκαθάρισης πρέπει να είναι σύμφωνο με τις αρχές που καθορίζονται στις παραγράφους 69-82.

6.2. Όροι για την έγκριση ενίσχυσης εκκαθάρισης

69. Τα κράτη μέλη πρέπει να υποβάλουν σχέδιο για την εύτακτη εκκαθάριση ενός πιστωτικού ιδρύματος.
70. Η Επιτροπή θα αξιολογεί το συμβιβασμο των μέτρων ενίσχυσης που προβλέπεται να εφαρμοσθούν για την εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων με τα ίδια κριτήρια, τηρουμένων των αναλογιών, όπως αυτά που καθορίζονται στα τμήματα 2, 3 και 4 της ανακοίνωσης περί αναδιάρθρωσης για τις ενισχύσεις αναδιάρθρωσης.

⁽²¹⁾ Οδηγία 94/19/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 30ής Μαΐου 1994 περί των συστημάτων εγγύησης των καταθέσεων (EE L 135 της 31.5.1994, σ. 5).

⁽²²⁾ Βλ., κατ' αναλογία, υπόθεση T-351/02 *Deutsche Bahn κατά Επιτροπής*, Συλλογή 2006, σ. II-1047, καθώς και υπόθεση C-460/07 *Puffner*, Συλλογή 2009, σ. I-3251, σκέψη 70.

⁽²³⁾ Βλέπε Danish winding-up scheme (EE C 312 της 17.11.2010, σ. 5).

71. Δεδομένου του ιδιαίτερου χαρακτήρα μιας εύτακτης εκκαθάρισης, ακολουθούν οι παρακάτω παρατηρήσεις στις παραγράφους 72-78.

6.2.1. Περιορισμός του κόστους εκκαθάρισης

72. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να αποδεικνύουν ότι η ενίσχυση επιτρέπει στο πιστωτικό ίδρυμα να εκκαθαριστεί με εύτακτο τρόπο, περιορίζοντας συγχρόνως το ποσό της ενίσχυσης στο ελάχιστο αναγκαίο για να συνεχίσει να λειτουργεί κατά τη διάρκεια της εκκαθάρισης ενόψει του επιδιωκόμενου στόχου και σύμφωνα με τις υποχρεώσεις σχετικά με τον καταμερισμό των επιβαρύνσεων της παρούσας ανακοίνωσης.

6.2.2. Περιορισμός των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού

73. Για να αποφευχθούν αδικαιολόγητες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού, η φάση της εκκαθάρισης θα πρέπει να περιορίζεται στο χρονικό διάστημα που είναι απολύτως αναγκαίο για την εύτακτη διεκπεραίωσή της.

74. Όσο διάστημα το δικαιούχο πιστωτικό ίδρυμα παραμένει σε λειτουργία, δεν πρέπει να ανταγωνίζεται ενεργώς στην αγορά ούτε να ασκεί νέες δραστηριότητες. Η λειτουργία του πρέπει καταρχήν να περιορίζεται στη συνέχιση και την ολοκλήρωση εκκρεμών δραστηριοτήτων για υφιστάμενους πελάτες. Οποιαδήποτε νέα δραστηριότητα με υφιστάμενους πελάτες πρέπει να περιορίζεται στην τροποποίηση των όρων συμβάσεων που έχουν ήδη συναφθεί και στην αναδιάρθρωση ανεξόφλητων δανείων, εφόσον οι τροποποιήσεις αυτές βελτιώνουν την καθαρή παρούσα αξία του σχετικού περιουσιακού στοιχείου.

75. Η τιμολογιακή πολιτική του πιστωτικού ιδρύματος που πρόκειται να εκκαθαριστεί πρέπει να διαμορφώνεται κατά τρόπον ώστε να ενθαρρύνει τους πελάτες να αναζητήσουν ελκυστικότερες εναλλακτικές δυνατότητες.

76. Όταν απαιτείται άδεια λειτουργίας τραπεζικού ιδρύματος, π.χ. για διαχωριζόμενη τράπεζα επισφαλειών ή για προσωρινό ίδρυμα που δημιουργείται με μοναδικό σκοπό την εύτακτη εκκαθάριση πιστωτικού ιδρύματος («ενδιάμεση τράπεζα»), η άδεια αυτή θα πρέπει να ισχύει μόνο για τις δραστηριότητες που είναι απολύτως αναγκαίες για την εκκαθάριση. Η εν λόγω άδεια λειτουργίας θα πρέπει να ανακαλείται από την αρμόδια εποπτική αρχή το ταχύτερο δυνατόν.

6.2.3. Καταμερισμός των επιβαρύνσεων

77. Στο πλαίσιο μιας εύτακτης εκκαθάρισης, πρέπει να λαμβάνεται μέριμνα για την ελαχιστοποίηση των κινδύνων ηθικής φύσεως, φροντίζοντας ιδίως να μην χορηγηθεί πρόσθετη ενίσχυση προς όφελος των μετόχων και των κατόχων χρεωστικών τίτλων μειωμένης εξασφάλισης. Επομένως, οι απαιτήσεις των μετόχων και των κατόχων χρεωστικών τίτλων μειωμένης εξασφάλισης δεν πρέπει να μεταφερθούν σε καμία συνεχιζόμενη οικονομική δραστηριότητα.

78. Τα τμήματα 3.1.2 και 3.1.3 πρέπει να εφαρμόζονται τηρουμένων των αναλογιών.

6.3. Πώληση πιστωτικού ιδρύματος κατά τη διάρκεια της διαδικασίας εύτακτης εκκαθάρισης

79. Η πώληση πιστωτικού ιδρύματος κατά τη διάρκεια διαδικασίας εύτακτης εκκαθάρισης ενδέχεται να συνεπάγεται κρατική ενίσχυση προς τον αγοραστή, εκτός εάν η πώληση οργανώνεται μέσω ανοικτού και άνευ όρων διαγωνισμού και τα περιουσιακά στοιχεία πωλούνται στον πλειοδότη. Ο διαγωνισμός αυτός θα πρέπει, κατά περίπτωση, να επιτρέπει την πώληση τμημάτων του ιδρύματος σε διαφορετικούς προσφέροντες.

80. Ειδικότερα, κατά τον προσδιορισμό του κατά πόσον υπάρχει ενίσχυση προς τον αγοραστή του πιστωτικού ιδρύματος ή μερών αυτού, η Επιτροπή θα εξετάζει εάν:

α) η διαδικασία πώλησης είναι ανοικτή, άνευ όρων και διακρίσεων,

β) η πώληση πραγματοποιείται υπό όρους της αγοράς,

γ) το πιστωτικό ίδρυμα ή η κυβέρνηση, ανάλογα με το επιλεγόμενο σύστημα, θα πρέπει να εξασφαλίσει όσο το δυνατόν υψηλότερη τιμή πώλησης για τα σχετικά στοιχεία ενεργητικού και παθητικού.

81. Εάν η Επιτροπή διαπιστώσει ότι παρέχεται ενίσχυση στον αγοραστή, η Επιτροπή θα αξιολογήσει τη συμβατότητα της σχετικής ενίσχυσης χωριστά.

82. Σε περίπτωση χορήγησης της ενίσχυσης στην πωλούμενη οικονομική δραστηριότητα (σε αντίθεση με τον αγοραστή της δραστηριότητας), το συμβιβασμό της εν λόγω ενίσχυσης θα υποβάλλεται σε ατομική εξέταση υπό το φως της παρούσας ανακοίνωσης. Εάν η διαδικασία εκκαθάρισης συνεπάγεται την πώληση οικονομικής οντότητας που κατέχει σημαντικό μερίδιο της αγοράς, η Επιτροπή θα εκτιμά, αφενός, την ανάγκη λήψης μέτρων για τον περιορισμό των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού οι οποίες προκύπτουν από την ενίσχυση που παρέχεται στην εν λόγω οικονομική οντότητα και, αφετέρου, τη βιωσιμότητα της οντότητας που θα προέκυπτε από την πώληση. Κατά την εκτίμηση της βιωσιμότητας, η Επιτροπή θα λαμβάνει δεόντως υπόψη το μέγεθος και την ισχύ του αγοραστή εν σχέσει προς το μέγεθος και την ισχύ της αποκτηθείσας επιχειρηματικής δραστηριότητας.

6.4. Όροι για την έγκριση καθεστώτων εύτακτης εκκαθάρισης

83. Τα καθεστώτα που εφαρμόζουν κράτη μέλη για την αντιμετώπιση προβληματικών πιστωτικών ιδρυμάτων ενδέχεται να περιλαμβάνουν τη δυνατότητα χορήγησης ενισχύσεων προκειμένου να εξασφαλισθεί η εύτακτη εκκαθάριση προβληματικών πιστωτικών ιδρυμάτων και να περιορισθούν παράλληλα τα αρνητικά δευτερογενή αποτελέσματα για τον κλάδο και για το σύνολο της οικονομίας.
84. Η Επιτροπή θεωρεί ότι μπορούν να εγκρίνονται καθεστώτα ενισχύσεων για την εκκαθάριση πιστωτικών ιδρυμάτων περιορισμένου μεγέθους⁽²⁴⁾, υπό τον όρο ότι θα είναι καλά σχεδιασμένα ώστε, αφενός, να διασφαλίζεται η συμμόρφωσή τους προς τις απαιτήσεις σχετικά με τον καταμερισμό των επιβαρύνσεων από μετόχους και κατόχους οφειλών μειωμένης εξασφάλισης που καθορίζονται στην παράγραφο 44 και, αφετέρου, να μην προκύψει ηθικός κίνδυνος ή άλλα προβλήματα ανταγωνισμού.
85. Το συμβιβασίμο των εν λόγω καθεστώτων θα αξιολογείται βάσει των όρων που αναφέρονται στο τμήμα 3. Όταν κοινοποιούν ένα καθεστώς στην Επιτροπή, τα κράτη μέλη οφείλουν, επομένως, να παρέχουν λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τη διαδικασία και τους όρους για τις παρεμβάσεις υπέρ των δικαιούχων ιδρυμάτων.
86. Δεδομένου ότι ο βαθμός στρέβλωσης του ανταγωνισμού ενδέχεται να ποικίλλει αναλόγως των χαρακτηριστικών του δικαιούχου ιδρύματος και της θέσης που κατέχει στην αγορά, μπορεί να χρειασθεί η διενέργεια ατομικής αξιολόγησης προκειμένου να εξασφαλισθεί ότι η διαδικασία δεν οδηγεί σε αδικαιολόγητες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού. Επομένως, τα μέτρα ενίσχυσης που χορηγούνται βάσει εγκεκριμένου καθεστώτος υπέρ πιστωτικών ιδρυμάτων με περιουσιακά στοιχεία συνολικού ύψους άνω των 3 δισεκατ. EUR πρέπει να κοινοποιούνται ατομικώς προς έγκριση.

6.5. Παρακολούθηση

87. Τα κράτη μέλη πρέπει να υποβάλλουν τακτικές εκθέσεις, τουλάχιστον σε ετήσια βάση, σχετικά με την εφαρμογή οποιουδήποτε καθεστώτος που εγκρίνεται σύμφωνα με το τμήμα 6.4. Οι εν λόγω εκθέσεις θα πρέπει επίσης να παρέχουν για κάθε πιστωτικό ίδρυμα υπό εκκαθάριση τις πληροφορίες που αναφέρονται στο τμήμα 6.4.
88. Για να είναι σε θέση η Επιτροπή να παρακολουθεί την πρόοδο της διαδικασίας εύτακτης εκκαθάρισης και τον αντίκτυπό της επί του ανταγωνισμού, τα κράτη μέλη πρέπει να υποβάλλουν τακτικές εκθέσεις (τουλάχιστον σε ετήσια βάση) σχετικά με την εξέλιξη της διαδικασίας εκκαθάρισης κάθε τράπεζας υπό εκκαθάριση, καθώς και τελική έκθεση στο τέλος της διαδικασίας εκκαθάρισης. Σε ορισμένες περιπτώσεις, μπορεί να διορισθεί εντολοδόχος παρακολούθησης ή εντολοδόχος εκποίησης, ή και οι δύο, για να εξασφαλισθεί η συμμόρφωση προς τους όρους και τις υποχρεώσεις που τέθηκαν προκειμένου να εγκριθεί η ενίσχυση.

7. ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΡΚΕΙΑ

89. Η Επιτροπή θα εφαρμόζει τις αρχές που εκτίθενται στην παρούσα ανακοίνωση από την 1η Αυγούστου 2013.
90. Οι κοινοποιήσεις που έχουν καταχωρισθεί από την Επιτροπή πριν από τις 1 Αυγούστου 2013 θα εξετάζονται σύμφωνα με τα κριτήρια που ίσχυαν κατά τον χρόνο της κοινοποίησης.
91. Η Επιτροπή θα εξετάζει βάσει της παρούσας ανακοίνωσης κατά πόσον είναι συμβιβάσιμη με την εσωτερική αγορά κάθε ενίσχυση που χορηγείται χωρίς την έγκρισή της και, επομένως, κατά παράβαση του άρθρου 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης, εάν μέρος ή το σύνολο της εν λόγω ενίσχυσης χορηγηθεί μετά τη δημοσίευση της ανακοίνωσης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.
92. Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, θα διενεργεί την εξέταση βάσει των ανακοινώσεων σχετικά με την κρίση που ισχύουν τη χρονική στιγμή κατά την οποία χορηγείται η ενίσχυση.
93. Η Επιτροπή, εφόσον το κρίνει σκόπιμο, θα επανεξετάσει την παρούσα ανακοίνωση, ιδίως προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι μεταβαλλόμενες συνθήκες της αγοράς ή του κανονιστικού περιβάλλοντος οι οποίες ενδέχεται να επηρεάσουν τους κανόνες που θεσπίζει η ανακοίνωση.
94. Η τραπεζική ανακοίνωση του 2008 παύει να ισχύει από την 31η Ιουλίου 2013.
95. Η παράγραφος 47 και το παράρτημα 5 της ανακοίνωσης περί απομειωμένων περιουσιακών στοιχείων καταργούνται.
96. Η ανακοίνωση περί αναδιάρθρωσης τροποποιείται ως ακολούθως:

Στην παράγραφο 4, η πρώτη περίοδος αντικαθίσταται από το εξής κείμενο: «Όταν χρηματοπιστωτικό ίδρυμα έχει λάβει κρατική ενίσχυση, το κράτος μέλος οφείλει να υποβάλει σχέδιο αναδιάρθρωσης για να επιβεβαιωθεί ή να αποκατασταθεί η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των μεμονωμένων τραπεζών χωρίς εξάρτηση από κρατική στήριξη».

⁽²⁴⁾ Βλ. π.χ. N 407/10, *Danish winding-up scheme for banks* (EE C 312 της 17.11.2010, σ. 7).

Η υποσημείωση 4 που αφορά την παράγραφο 4 καταργείται.

Η τρίτη περίπτωση της παραγράφου 7 αντικαθίσταται από το εξής κείμενο: «Η Επιτροπή θα εφαρμόζει τη βασική αρχή του κατάλληλου καταμερισμού των επιβαρύνσεων μεταξύ των κρατών μελών και των δικαιούχων τραπεζών, λαμβάνοντας υπόψη τη συνολική κατάσταση του χρηματοπιστωτικού τομέα».

Η παράγραφος 8 καταργείται.

Στην υποσημείωση 1 που αφορά την παράγραφο 21, η πρώτη περίοδος αντικαθίσταται από το εξής κείμενο: «Βλέπε τμήμα 6 της τραπεζικής ανακοίνωσης του 2013».

Η παράγραφος 25 αντικαθίσταται από το εξής κείμενο: «Κάθε παρέκκλιση από τον κατάλληλο ex ante καταμερισμό των επιβαρύνσεων που ενδέχεται να έχει επιτραπεί κατ' εξαίρεση κατά τη φάση διάσωσης για λόγους διατήρησης της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας πρέπει να αντισταθμίζεται με περαιτέρω εισφορά σε μεταγενέστερο στάδιο της αναδιάρθρωσης, παραδείγματος χάρη με τη μορφή ρητρών ανάκτησης και/ή ριζικότερης αναδιάρθρωσης, όπως με πρόσθετα μέτρα για τον περιορισμό των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού».
